Ára: 130 FORINT

64. évf. 3. szám 2009. február 15. Svát 21. 5769.

ÚJ ÉLET

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Pillanatképek a Zsidó Világkongresszus jeruzsálemi üléséről

A kongresszus helyszíne az Inbal szálló

Az itthoniak elismerése: 12-en a 13.-on

Ötven országból mintegy 400 küldött vett részt a részben tisztújító, részben az Izraellel való szolidaritást demonstráló 13. plenáris ülésen. A magyarországi zsidóság tevékenysé-

Ronald S. Lauder

gét elismerően az eddigi 2 mandátumot 12-re (!) emelték, így ennyien is voltunk a kétnapos találkozón. A csoportot természetesen az eddigi „2” vezette: *Feldmájer Péter* és *Zoltai Gusztáv*. Hogy hallottunk-e valami újat a szónokoktól? Nem sokat. De – gondolhatja, és joggal, az olvasó – más a médiából megtudni, hogy áll például a gázai helyzet, mint egyenesben, élőszóban az előadóktól: *Simon Peresztől, Ehud Olmerttől, Ehud Baraktól, Cipi Livnitől* vagy *Benjámin Netánjáhutól...* Mert ők mondták, mondták... A hallgatók meg gyakran tapssal szakították meg beszámolóikat. Ahogy a ZSVK elnöke, *Ronald S. Lauder* meg is jegyezte: közhely, hogy Izrael és a Zsidó Világkongresszus nincsenek meg egymás nélkül. Lauderről csak annyit: nem csak a magyar zsidóság önzetlen jótevője, iskolái Európa-szerte tanúsítják a nevelés fontosságát, mint a zsidó fennmaradás zálogát. Magyar gyökereit hangsúlyozandóan „fényképezkedett” küldöttségünkkel.

Négyszemközt az Istennel

Siratófal. Rögtön az érkezés után. Hová is lehetne előbb? Amikor sikerült a Falhoz férkőzni (nehéz volt), rákönyökölni, imádkozni, elhelyezni az otthonról hozott kvitlit – mögöttünk már többtucatnyian várták, hogy rájuk is sor kerüljön. A szokottnál is többen voltak, talán a jom kippur kátán miatt, talán másért. És hogy ott mindig lehet valami újat látni, arról most egy, vagy ötven főből álló, cházid külsejű csoport gondoskodott, amelynek tagjai zsákba (!) öltözve, igen hangosan könyörögtek Hozzá. Mint megtudtam, ők a Szentély pusztulásának gyászolói, ezért öltenek zsákot.

Add már, Uram, az esőt...

A májust idéző időjárás örömmel tölti el a küldötteket, különösen a zord északról érkezetteket. Januárhoz képest szinte teljes a vegetáció, virágok sokasága gyönyörködteti az amúgy is csodálatos város látogatóit. De nem az izraelieket! Ők tragédiaként élik meg azt, amit mi élvezünk. Mert ilyenkor esőnek kéne esnie, és nem hétágra sütnie a napnak, a menórát idéző „hétágra” (még ez is Jeruzsálemről szól). Így külön imát is iktatnak be a smone eszrébe – esőért. Így elzarándokolnak híres rabbik sírjához, és ott könyörögnek – esőért. Különös a pesti télből jötteknek: a természet színeinek csodálatos tobzódását mások csapásnak tekintik.

Biztonság?

A szállót, amelyben a küldöttek laknak, csak akkor veszik körbe fegyveres biztonságiak, amikor az államelnök vagy egy miniszter beszél. Egyébként könnyebb bejutni, mint a Síp utcába ... Az egyik díszvacsorán a magyar nagykövettel ülünk egy asztalnál. Kellemesen elbeszélgetünk erről-arról, sőt másról is. Valaki felteszi a kérdést: melyik arab országba készül, ha itt lejár a kiküldetése? Persze konkrét választ nem kap az illető (ne kérdezzen diploma-

Cipi Livni

tától ilyeneket!), az viszont tény, hogy a kérdés indokolt. Tudniillik néhányan elődei közül arab országokban folytatták. Ez eddig egyirányú utcának bizonyult, mivel arab területről még senki nem lett Izraelbe delegált magyar nagykövet...

Hja, Isten és a külügyminisztérium útjai kiszámíthatatlanok.

Jeruzsálem, 2009. január

Kardos Péter

NYILVÁNOS FELHÍVÁS

A Magyar Zsidó Kongresszus ülését
2009. február 22-én 10 órára összehívjuk
a Budapest, Wesselényi u. 4. szám alatt lévő Goldmark Terembe.

Az ülés összehívását a Kongresszus 2008. november 16-ai ülésén rendelte el.

A Kongresszuson részt vehet minden olyan önálló jogi személyiségű vagy jogi személyiség nélküli csoport, amely magát magyar zsidóként határozza meg és legalább az ülést megelőző 15. napon regisztrálás céljából részvételi szándékát bejelenti, és kinyilvánítja kötődését a magyar zsidósághoz.

(Annak a csoportnak, amely korábban regisztráltatta magát, ismételten jelentkeznie nem kell.)

A Kongresszuson valamennyi részt vevő csoportot azonos jog illeti meg.

A Kongresszus a résztvevőkre nézve kötelező érvényű döntést nem hozhat.

Az ülésre való jelentkezés, regisztrálás vagy részvétel elmulasztása nem jelenti azt, hogy a Kongresszus későbbi ülésein az adott csoport ne vehetne részt.

A jelentkezésben meg kell jelölni a csoport nevét, címét, elektronikus adatait és azt a személyt, aki a csoportot a Kongresszuson felszólalási joggal képviseli. Célszerű a jelentkezéssel egyidejűleg a csoportról szóló információkat is közölni, mert azt a többi résztvevőnek az ülés előtt megküldjük. A jelentkezést elektronikus formában kérjük megküldeni a drfeldmajerelnok @mazsihisz.com címre.

Az ülés a működési szabályait saját maga állapítja meg.

Az ülés napirendje:

1. Tájékoztató a legutóbbi ülés óta eltelt időszakról
2. A Bizottságok Működési Szabályzatának megvitatása és elfogadása
3. Általános vita a Kongresszus tevékenységéről és célkitűzéseiről
4. Egyéb ügyek, a Kongresszus következő ülésének kitűzése

A Magyar Zsidó Kongresszus elnöksége nevében:

Dr. Feldmájer Péter
elnök

Zoltai Gusztáv
ügyvezető igazgató

Az idegen megbecsülése

(Mispátim hetiszakasz)

„Idegent ne gyötörj és ne zaklass, mert idegenek voltatok (ti is) Egyiptom országában. Özvegyet és árvát ne kínozzatok” (2Mózes, 22,20–21). „És idegent ne sanyargass, hiszen ti ismeritek az idegen lelkét (átérzitek helyzetét), mert ti is idegenek voltatok Egyiptom országában” (uo. 23,9).

36 alkalommal figyelmeztet a Szentírás az idegenek gyűlölete, sanyargatása, becsapása, zaklatása, de még a kigúnyolása ellen is. Idegen alatt eredetileg olyan nem zsidót értenek, aki ugyan elfogadta a bálványimádás tilalmát, de nem vált zsidóvá (gér tosáv).

A midrás részletesen felsorolja, mi mindent nem szabad az idegennel tenni. Többek között tilos bántalmazni nemcsak tettleg, de még szóbelileg is; nem szabad felhánytorgatni neki pogány múltját; tekintetbe kell venni érzékenységét. Más helyütt a Tóra előírja az idegenek szeretetét.

Tudni kell, hogy az ókori társadalmakban a legelhagyatottabb és legszerencsétlenebb réteg az árvák és özvegyek voltak, ezért a Tóra külön kiemeli védelmüket. Az idegenekkel való bánásmódot pedig ezekéhez teszi hasonlóvá.

* * *

KÉSŐBBI KOROK a „gér”-ben (idegen) a prozelita, betért nem zsidó fogalmát látták megtestesülni, de az utasítás ugyanaz: nem bántani, nem kihasználni kiszolgáltatott helyzetében és nem felhánytorgatni neki korábbi életét. A midrás még azt is előírja, mit ne mondjanak egy „gér”-nek a vita hevében: „Te, aki még nemrég tisztátalant ettél, te utasítsz engem helyre?” (Mechiltá, Smot, 22,2) Ugyancsak a midrás mondja ki, hogy a „gyötrés” szavakban, míg a „zaklatás” anyagiakban értendő (uo.).

* * *

DON JICHÁK ABARBANEL, a neves spanyol zsidó tudós, államférfi és bibliamagyarázó szerint azért kellett a Tórának az idegengyűlölet tilalmát azzal indokolni, hogy „idegenek voltatok Egyiptom országában”, mert tudvalevő, hogy akik maguk is elszenvedték az elnyomást, üldöztetést, amikor fordul a kocka, kegyetlen elnyomókká válhatnak. Ezért figyelmezteti a Tóra a zsidókat: vigyázzatok, emlékezzetek és őrizkedjetek attól, nehogy az üldözések reakciójaként az idegengyűlölet vétkébe essetek.

* * *

A TÓRA nemcsak az idegenek zaklatását, bántását tiltja meg, hanem előírja azok szeretetét is (3Mózes, 19,34).

A Chinuch könyvében, amely a 613 parancsolatot rendszerezi és magyarázza, erről a következőket mondja: „aki ezt megszegi, és gyötri az idegeneket, vagy pedig hanyagul viselkedik, amikor megmentésükről van szó, vagy pedig semmibe veszi tekintélyüket (vagyis lebecsüli őket) csupán azért, mert idegenek és védtelenek, annak nagy a vétke, hiszen a Tóra is többször figyelmeztet és tiltja az idegenek bántalmazását” (83. parancsolat).

A Chinuch szerzője ehhez még hozzáteszi, hogy ebből a micvából vezetik le azt a kötelezettséget is, miszerint „könyörülni kell minden emberen, aki nincs otthon, szerettei körében, és nincs, aki segítségére siessen”.

* * *

„ÖZVEGYET ÉS ÁRVÁT NE SANYARGASS. Ha sanyargatod őt, mikor hozzám kiállt – meghallgatom kiáltását. És fellángol haragom és karddal pusztítalak el benneteket, és akkor feleségeitek özvegyek lesznek és gyermekeitek árvák” (uo. 21–23).

Nem véletlen, hogy az özvegyek és árvák védelme közvetlenül az idegenekkel való bánásmód előírása után következik a Tórában. Az idegenek, özvegyek és árvák védtelen, kiszolgáltatott emberek, akik a Tóra, illetve a bét din (bíróság) védelme alatt állnak.

A midrás értelmezése szerint itt nem feltétlenül szegény emberekről van szó. „Még ha a király özvegyéről és árváiról is van szó, azokat sem szabad bántalmazni, gúnyolni vagy szívfájdalmat okozni nekik” (Midrás Háchéfec). Lehetséges, hogy a király egy zsarnok volt, aki a népnek sok rosszat tett, de ez nem ok arra, hogy halála után bosszújukat özvegyén és árváin töltsék ki azok, akik a király életében mukkanni sem mertek... A történelem ismer ilyen eseteket.

Naftali Kraus

Kérjük, hogy adója 1%-ával támogassa a magyarországi zsidóságot. Technikai számunk: 0358

9 770133 135009 09003

Körzeti kitekintő

Dózsa

A Dózsa György úti körzet kifejezetten kicsi. Ennek vannak előnyei, és persze hátrányai is. Azonban mint minden kisebb zsinagógának, a Dózsának is utánozhatatlan hangulata és meghittsége van, úgy szerveződnek, mint egy szoros baráti társaság. Odafigyelve egymásra és rögtön telefonálva, érdeklődve, ha valaki hiányzik. Sábbát este van, átvergődve magamat a Dózsa György úti metrómegálló nem túl szívderítő dzsungelén, a már sötét vívóterem (a volt nagy zsinagóga) szomszédságában nyitott ajtókra találok. A kis imaházban – amely kívülről nézve lehetne bármilyen épület – éppen egy nagy beszélgetés közepébe csöppenek. Fél hat van, még csak néhányan ülik körbe az asztalt. Mindenkinek tudják a nevét, és néhány személyes mondattal üdvözlik a beszállingózó híveket.

Vadász Gábor elnöktől megtudom, hogy tavaly sajátos újítást vezettek be. Előrehozták a Fény Ünnepének időpontját, és tekintettel a Scheiber iskolások téli szünetének kezdetére, elő-chanukkát tartottak. A Zuglóban működő zsidó iskolába járó, főként fiúkból álló csoport érkezése nagy eseménynek számított, és teljesen felbolydult a körzet. Az áldásokat leszámítva (ezeket természetesen nem lehet előbb elmondani, csak a luáchban megadott időpontban) volt minden, ami egy jó chanukkához kell. *Kerekes Béla* az ünnep vallási, míg *Róbert Péter* a történelmi hátteréről tartott előadást, majd ajándékot kaptak a gyerekek, és – persze áldásmondás nélkül – egy chanukiját is kitettek az ablakba. A pazar és finom édességekben bővelkedő kidusért köszönet a Deutsch családnak!

Nemrég érdekes felkérést kapott Vadász Gábor: a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Környezetjogi Tanszékéről kereste meg egy hallgató, hogy segítsen neki vizsgadolgozata megírásában. A téma az ökológiai problémák és a zsidó vallás, valamint annak szerepe a környezetvédelemben. A nagy hírű katolikus egyetem fel szeretné dolgozni, hogy a különböző egyházak és vallások miként viszonyulnak természeti környezetükhöz. Az interjú során a Dózsa György úti kile elnöke elmondta, hogy más egyházakhoz hasonlóan a zsidó hitközség sem foglalkozik külön a témával, azonban számos taghitközségben tesznek környezetük megóvására irányuló erőfeszítéseket. Szerinte mind a vallásos világnézet, mind a környezeti problémákkal való törődés az otthoni nevelés hiányosságai miatt szorult háttérbe, a szülők nem alakítják ki az ezek iránti érzékenységet gyermekeikben. Megemlítette, hogy a Biblia is számos helyen foglalkozik a témával, példaként Noé bárkáját hozta fel, amelyet véleménye szerint egyfajta környezetmegóvási szándékként is lehet értelmezni. Ide kívánkozik a hír, hogy kisebb felújítás volt a Dózsában, és teljesen rendbe hozták, tujákkal betelepítették az imaterem ajtaja előtti kertecskét. A környezetvédelemről szóló beszélgetés során természetesen szóba került, hogy – még nem zsidó látogatók szerint is – Izrael zöld és üde színfolt a sokszor elhanyagolt környező arab országokhoz képest.

Egy jelentős, de egyben megrázó eseményre, felfedezésre is sor került nemrégen: a kis közösség egyik híve a körzetnek adományozta szülei esküvői meghívóját és fényképét, 1934-ből. A megsárgultan is szép, beszédes fotó érdekessége, hogy a chátunát még az Aréna úti nagy zsinagógában tartották. Tragikuma pedig, hogy a 30-as évekbeli képen látható népes családból alig néhány fő élte túl a soá borzalmait... Azok, akik időben kimentek az Egyesült Államokba.

A kis közösség életében minden péntek estének három része van: bevezető beszélgetés a kidusi sütemények előkóstolásával, istentisztelet és tóramagyarázat Kerekes Béla főkántortól, majd hosszú, sokszor estébe nyúló dumaparti. Bár nem sokan, de már fiatalok is lejárnak.

Aki kíváncsi, milyen egy igazi pesti humor- és trécsparti, ki ne hagyja ezt a vidám kis közösséget!

Szilágyi Iván Péter

Hunyadi

Bármilyen program is adódott az elmúlt hetek, hónapok alatt a Generációk Klubjában, olyan nem fordult elő, hogy az izraeli helyzet ne került volna szóba.

Egyszóval igény merült fel arra, hogy autentikus személytől kérdezhessenek, halljanak átfogó beszámolót a gázai helyzetről, a kérészéletű „békéről", s nem utolsósorban a közelgő választások esélylatolgatásáról.

Így történt, hogy elfogadta meghívásunkat Breuer Péter, a BPI (internetes weboldal) tulajdonos-főszerkesztője, Közel-Kelet-szakértői minőségében.

Péter köztudottan és elismerten kitűnő, felkészült előadó, ezt az évek során már számos alkalommal bizonyította. Ennek tudatában az érdeklődők száma több mint két és félszerese volt az egyébként szokásosnak.

A vendég igényes és minden részletre kiterjedő ismertetést adott Izrael demográfiai, gazdasági, politikai helyzetéről, sok esetben (a közérthetőség érdekében) hazai és európai példákat hozva fel összehasonlításul. Segítségével bepillantást nyerhettek a jelenlévők a Knesszet tevékenységébe és az oda bekerülni kívánó pártok kampányfogásaiba is. A program során az is világossá vált, mit jelent az izraeli bal- és jobboldal, miben más, mint hazánkban és a környező országokban.

A több mint egyórás előadás utáni szellemi kielégülést mi sem bizonyítja jobban, mint az elégedettség verbális kifejezése és a kérdés: „Mikor láthatjuk legközelebb?"

gáljuli

1%

Fejezzük ki hálánkat az 1944-ben zsidó üldözöttek életét megmentő és ma már igen idős koruk miatt egyre inkább segítségre szoruló Jad Vasem-kitüntetettek iránt oly módon is, hogy jövedelemadónk 1%-át megsegítésükre ajánljuk fel.

Igaz Emberekért Alapítvány. Adószám: 18040094-1-42.

Kérjük, hogy lehetőség szerint külön adománnyal is támogassák a kitüntetetteket. Csekk napközben igényelhető a 341-1261 telefonszámon.

A Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány Szervezettámogatási Pályázati Felhívása

Részvételi feltételek:

Alaptevékenységének támogatására minden magyarországi bejegyzésű zsidó szervezet pályázhat, amely:

a) egyesületi formában működik (alapítvány, egyház és a Gt. hatálya alá tartozó szervezet nem pályázhat);
b) igazolja, hogy az 1989. évi II. törvény alapján nyilvántartásba vették;
c) legalább 3 éve Magyarországon önálló bírósági bejegyzéssel rendelkezik;
d) nem tagja olyan szövetségnek, ernyőszervezetnek, amely alaptevékenységének támogatására pályázatot nyújtott be a Mazsökhöz (az ernyőszervezethez tartozó szervezetek költségszámlái az ernyőszervezet költségelszámolásakor elfogadhatók, amennyiben az a számlán feltüntetésre került);
e) legalább két zsidó szervezet (nem a pályázó ernyőszervezet tagszervezete) ajánlja a pályázó alaptevékenységének támogatását a Kuratóriumnak.

A támogatható költségek köre:

A pályázók kizárólag a szervezet alaptevékenységére fordított, indokolt és igazolt működési költségeik, azon belül az alábbi kiadásaik támogatására pályázhatnak:

– a székhely, működési hely működtetésével kapcsolatos költségek (bérleti és fenntartási költségek, közműdíjak, irodaszerek, irodai eszközök, postaköltség);
– adminisztrációs, ügyintézési és egyéb bérek és bérjellegű kifizetések, megbízási díjak, ezek járulékai;
– adminisztrációs, közjegyzői, hatósági eljárási, bírósági és egyéb díjak, bankköltségek és ügyintézési költségek;
– telefon, internet, postaköltség;
– szervezet testületi üléseivel kapcsolatos kiadások;
– irodai gépek és tartozékaik beszerzése, bérlése, üzemeltetése és karbantartása;
– kizárólag a működéssel kapcsolatos egyéb költségek (pl. teher- és személyszállítás, utazás stb. (max. a megítélt támogatás 5%-a lehet).

A részvételi feltételeknek megfelelő pályázatok elbírálási szempontjai és a szempontok súlyozása:

– a szervezet által ellátott feladat fontossága – 25 pont
– a szervezet tevékenységében jelentős súlyt képvisel a szociális gondoskodás – 5 pont
– a szervezet súlya a hazai közéletben – 25 pont
– a szervezet nyilatkozattal igazolt taglétszáma – 20 pont (nyilatkozat hiányában az értékelésnél ez a szempont nulla ponttal kerül beszámításra)
– a szervezet nemzetközi elismertsége – 25 pont

Beadási határidő: 2009. március 31. A pályázatot a Pályázati űrlap kitöltésével kell elkészíteni, ami a Mazsök honlapjáról (http://www.mazsok.hu) tölthető le. A pályázatot kizárólag **postai úton, ajánlott küldeményként** egy eredeti és öt másolati példányban kell a Mazsök Iroda címére (1054 Budapest, Tüköry utca 3.) eljuttatni. **Egy pályázatra maximum 10 millió forint támogatás adható.** Azok a szervezetek, amelyeket a Mazsök korábban már támogatott, újabb támogatási szerződést csak akkor köthetnek, ha a kapott támogatással a Támogatási Szerződés előírásai szerint elszámoltak, és az elszámolást a Pályázati Bizottság elfogadta. Az eredményesen pályázóval a Mazsök Pályázati Bizottsága által jóváhagyott típusszerződés alapján kell szerződni.

Holokauszt Emléknap Révkomáromban is

A Duna mindkét partján tartott programot a révkomáromi hitközség. Ezen a délutánon vált a Menház hivatalosan a Szlovák Zsidó Örökség Útja részévé. Az épület előtt a lezárt Eötvös utcában *Schwezoff Dávid* kántor éneke után *Paszternák Tamás* koordinátor köszöntötte a megjelenteket, köztük *Zeev Bokert,* Izrael állam pozsonyi nagykövetét, MUDr. *Bastrnák Tibor* parlamenti képviselőt, Révkomárom polgármesterét, *Andruskó Imre* parlamenti képviselőt, a városi hivatal vezetőit, az önkormányzati képviselőket, a társegyházak megjelent lelkészeit.

Pasternák Antal elnök nyitotta a megemlékezések sorát, gondolataiban kiemelte az emlékezés és az emlékeztetés fontosságát. MUDr. Bastrnák Tibor polgármester szlovák és magyar nyelven elmondott hozzászólásában örömét fejezte ki, hogy Révkomáromban működik a zsidó közösség és számos programmal járul hozzá a város kulturális életéhez.

Megyes Pál, az ORZSE rabbihelyettes szakos hallgatója felidézte a 100 éve megalakult Komáromi Zsidó Ifjúsági Egyesület küldetését, történetét.

Dr. Maroš Borsky, a Szlovák Zsidó Örökség Központ igazgatója elmondta, hogy nem minden egykori vagy ma működő zsinagógára, zsidó épületre kerül ilyen tábla, hanem kizárólag azokra, amelyeket megfelelő kulturális vagy hitéleti célra használnak. A Menház falán elhelyezett tábla a révkomáromi közösség érdeme.

A szlovák, magyar és angol nyelven készült táblát Zeev Boker nagykövet

Az izraeli nagykövet leleplezi a táblát

leplezte le, majd Schwezoff Dávid dallamai zárták az ünnepséget az Eötvös utcában. Ezúton köszönjük *Ryšavy Baltazár – Boldi, Haas Judit, Paszternák András* és *Kollár Zoltán* segítségét.

A délután Komáromban, a Jókai moziban folytatódott, ahol a város nevében *Zatykó János* országgyűlési képviselő, polgármester idézte fel a komáromi és a szőnyi zsidóság sorsát, külön kiemelve a város szülötte, *Zsolt Béla* (született Steiner) költő személyiségét. Megyes Pál a családi élet fontosságát és a gyermekeknek az élet körforgásában betöltött szerepét hangsúlyozta emlékbeszédében. Schwezoff Dávid Kél málé ráchámimja zárta a megemlékezést a moziban, majd levetítették a 2008-ban Magyarországon forgatott „A csíkos pizsamás fiú" című amerikai filmet, amely egy munkatáborban raboskodó zsidó kisfiú, Shmuel és a német parancsnok fia, Bruno közt szövődő barátság történetét, majd az ezt követő tragédiát mutatja be.

Méltóságteljes és tartalmas nap volt ez. Úgy érezzük, hogy e programmal Révkomárom is felkerült arra a képzeletbeli térképre, amelyen a toleranciáért összefogó városok találhatók.

A program lebonyolításáért külön köszönet illeti *Rédli Margitot, Gönci Pétert, Kurucz Balázst* és *Böhm Miklóst,* illetve a Forum Hungary filmforgalmazó cég munkatársait és *Szép Tibort*. Köszönjük mindenkinek, aki eljött.

A Mazsihisz Magyar Zsidó Múzeum pályázata igazgatói munkakör betöltésére

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége pályázatot hirdet a Magyar Zsidó Múzeum igazgatói munkakörének betöltésére.

Pályázati feltételek: felsőfokú szakirányú (elsősorban muzeológusi) végzettség, menedzseri, szervezői készség, művészi ízlés, illetve a művészet terén szerzett szakmai tapasztalat, vezetői gyakorlat, elkötelezettség a zsidó vallási hagyományok iránt, ezek elmélyült ismerete történeti és művészettörténeti vonatkozásban is, legalább egy idegen nyelv tárgyalási szintű ismerete (elsősorban héber vagy angol előny). További előnyt jelent múzeumban vagy hasonló munkakörben szerzett tapasztalat. Büntetlen előélet. A munkakör csak főállásban kerülhet betöltésre.

A fényképes pályázat benyújtandó öt példányban, amely tartalmazza a pályázó szakmai önéletrajzát, az előírt végzettségeket igazoló okleveleinek másolati példányát, valamint esetleges kutatási tevékenységét, publikációinak listáját, referenciákat.

A pályázat benyújtási határideje: **2009. február 28.**

A pályázat benyújtásának helye: Mazsihisz Jogi Osztály, 1075 Budapest, Síp u. 12. A pályázatokat zárt borítékban „Múzeumigazgatói pályázat" jeligére, egyéb jelölés nélkül kell benyújtani.

(A pályázatokat szakbizottság bírálja el, és ennek javaslata alapján dönt a Mazsihisz az igazgató személyéről.)

A pályázatok elbírálása: a benyújtás határidejének lejártától számított 30 nap.

Tisztelt Olvasó!
Volt Szegedi Lakos vagy Diák!

Köszönetünket fejezzük ki, hogy több éven át személyi jövedelemadója 1%-ával támogatta **a Szegedi Zsinagógáért Alapítványt.** Most is erre kérjük: segítse elő a 106 éves csodás Új Zsinagóga és ugyanennyi idős székházunk – benne szociális otthonunk, imatermünk – rekonstrukcióját.

Adószámunk; 18451621-2-06

Kérjük, egyidejűleg támogassa a **Mazsihisz-t** is másik 1%-ával, **technikai száma: 0358.**

Az Alapítvány Kuratóriuma

* * *

Tisztelt Olvasó!
Volt Szegedi Lakos vagy Diák!

Köszönetünket fejezzük ki, hogy személyi jövedelemadója 1%-ával támogatta a **Hagyomány Szegedi Zsidó Szociális Alapítványt,** amelynek fő feladata a szegedi szeretetotthon fejlesztése, a szegedi temető építményeinek helyreállítása, a hagyományőrzés. Kérjük, idén is legyen támogatónk.

Adószámunk; 18460887-1-06

Kérjük, egyidejűleg támogassa a **Mazsihisz-t** is másik 1%-ával, **technikai száma; 0358.**

Az Alapítvány Kuratóriuma

* * *

Tisztelt Adományozó!

Kérjük, hogy adójának 1%-át a már 12 éve működő
Cödoko Zsidó Szoc. Nevelési és Kulturális Alapítvány
részére ajánlja fel.

Alapítványunk zsidó intézmények (kórház, szoc. otthon, klubok, oktatási intézmények) és a zsidó könyvkiadás támogatásával foglalkozik.

Adószám: 18049196-1-42.

Adományát előre is köszönjük. Az alapítvány kuratóriuma.

* * *

Alapítvány a Magyar Zsidó Ifjúságért (Almazsi)

Alapítványunk a Hasomer Hacair fő támogatója.

Köszönjük, hogy 2008-ben adójuk egy százalékával minket támogattak. Kérjük ez évben is a támogatásukat, hogy minél több programhoz tudjunk segítséget nyújtani. Alapítványunk közhasznú szervezet.

Adószámunk: 18160855-1-42

Kőszegi Lajos kuratóriumi elnök

* * *

A **Veszprémi Zsidó Örökségi Alapítvány** köszönetet mond mindazoknak, akik 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az alapítvány mint közhasznú tevékenységet folytató szervezet részére felajánlották. Az így kapott 135 174 Ft-ot a Veszprém és környéke zsidósága múltjának kutatására és az Auer Lipót életéről szóló film készítéséhez való hozzájárulásként használjuk fel, a kuratórium döntése alapján. Reméljük, hogy a 2008. évről beadott bevallásukban még többen fogják 1%-os felajánlásukat alapítványunk részére megtenni, amit előre is köszönünk.

Adószámunk: 18927467-1-19.

* * *

Kérjük, ajánlja fel személyi jövedelemadójának 1%-át a **Zuglói Talmud-Tóra Alapítvány**, 1146 Budapest, Thököly út 83., **adószám: 18170696-1-42** részére.

Az alapítvány az alábbi közhasznú tevékenységeket folytatja:

– szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása
– tudományos tevékenység, kutatás
– nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés
– kulturális tevékenység.

Felajánlását előre is köszönjük.

Kurcz Tamásné
kuratóriumi elnök

* * *

Kedves Barátunk!

Amennyiben méltónak ítéli tevékenységünket, támogassa adója 1%-ával alapítványunkat!

Köszönjük adományát, és szeretettel várjuk Budapesten és Lengyelországban is programjainkon.

Adószámunk: 18184053-1-42
OTP BANK: 11707024-20453651

Kérjük, támogassa alapítványunkat!

Kézdy György – színművész, alapító

Gordon Gábor – Az Élet Menete Alapítvány elnöke, alapító

Székhelyi József – színművész, alapító

1075 Budapest, Síp utca 12.
Tel./Fax: +361-413-55-60
www.eletmenete.hu

Magyarországi zsinagógákat bemutató weboldal

Mielőtt belekezdenék a weboldal bemutatásába, engedjék meg, hogy elmeséljek egy történetet, amely ennek a gyűjteménynek a létrehozására sarkallt.

2004-ben, mikor még a Scheiber Sándor gimnáziumba jártam, egy osztálykirándulás keretén belül ellátogattunk a miskolci zsinagógába. A templom mellett áll egy kis múzeum, ahol a falon megláttam egy festményt, alatta a következő névvel: *Schück Jenő.* Ekkor találkoztam életemben először a dédnagyapám képével. Ez a pillanat rádöbbentett, hogy mennyi mindent nem tudok a családomról, és hogy mennyit veszítettem azzal, hogy otthon nem beszéltünk a zsidóságról és a család gyökereiről.

A nevem *Schück András,* a magyarországi zsinagógákat bemutató weboldal megálmodója, megvalósítója és egyben szerkesztője vagyok. Az ötlet régi tervem volt, de csak mostanra sikerült elkészítenem.

Legfőbb célom az volt, hogy valami olyat alkossak, aminek jelen pillanatban nincs párja és valamilyen módon kötődik a zsidósághoz. Ezenkívül hogy minél többet megtudjak Schück Jenő személyéről. Sajnos a mai napig csak nagyon kevés információ áll rendelkezésemre, ezek közül néhányat most megosztanék önökkel. Schück Jenő az ortodox rabbitanács elnöke volt, miskolci főrabbi és remek író. Kitűnő tanulmányokat írt (vö. Öt község. *Grünwald Fülöp, Harsányi László, Scheiber Sándor* és *Schück Jenő* tanulmányai).

A weboldal indulását közel egyéves kutatómunka előzte meg, amelynek eredményeképpen csaknem 100 magyarországi zsinagógáról sikerült használható képekkel illusztrált leírást összeállítanom. Az eredeti terv szerint csak magyarországi templomok és temetők kerültek volna fel az oldalra, azonban többen is felkerestek, hogy érdemes lenne foglalkozni határon túli zsinagógákkal is, így a gyűjtemény tovább bővült, egyelőre csak szlovákiai adatokkal, de tervezem a teljes Kárpát-medence feltérképezését. Az oldalon természetesen a zsidóság teljes történelme, szokásai és hagyományai is megtalálhatók.

Az elmúlt öt hónap eredménye várakozásomon felülinek bizonyult. Több mint 2000 látogatója volt az oldalnak, összesen 21 országból.

A fejlődés természetesen itt nem ér véget. Sok célom van még. Első és legfontosabb tervem egy kiállítás az oldal tartalmából a zsidó iskolákban és szervezetekben, annak érdekében, hogy a fiatal generáció informálisabb módon szembesüljön a zsidóság ezen értékeivel. Ezenkívül egy nagyobb volumenű vállalkozásba is szeretnék belekezdeni, amelyben ismertető rövidfilmeket készítenék a vidéki zsinagógákról és az ott élő zsidóságról, interjúkkal egybekötve. Szeretnék továbbá fotópályázatot hirdetni fiatalok körében, Zsinagógák és temetők bemutatása címen. Amennyiben lehetőségem lesz rá, a 2009-es évben az oldal teljes tartalmát lefordítom angol nyelvre, hogy minél több emberhez eljuthasson.

Az elmúlt öt hónapban akadtak segítőim is, akiknek ezúton mondok köszönetet. Elsősorban *Breuer Péternek* és *Gecse Gézának* a rádió- és tévéinterjúkért, valamint *Kende Csabának* a szlovákiai zsinagógák dokumentációjáért.

Az oldal elérhető a *www.zsinagogak.com* címen. Minden kedves látogatónak kellemes böngészést kívánok.

Schück András

Támadás egy caracasi zsinagóga ellen

Sajtójelentések szerint január 30-án, a késő esti órákban mintegy 15 felfegyverzett és csuklyát viselő személy erőszakkal behatolt a Tiferet Izrael nagyzsinagógába. A támadók öt órát tartózkodtak az épületben, ártalmatlanná tették az őröket és megrongálták a megfigyelő kamerákat. Felnyitották a tóraszekrényt, megtaposták a szent tekercseket és a zsinagóga falára „átkozott Izrael", valamint „zsidók takarodjatok, halál mindenkire" feliratokat festettek.

David Bittan, a Venezuelai Izraeliták Szövetségének alelnöke szerint „a gázai eseményekkel kapcsolatos, Izraelt ostorozó hivatalos nyilatkozatok ösztönözték a támadókat". Bittan követelte, hogy „a hatóságok szüntessék meg a gyűlöletet szító kijelentéseket és biztosítsák az intézmények védelmét". *Elias Farache* elnök hangsúlyozta, hogy az izraeli nagykövet január 6-án történt kiutasítása, majd a diplomáciai kapcsolatok megszakítása jelentősen hozzájárult a feszültség növeléséhez.

Abraham Levy, a Hitközségek Konföderációjának elnöke kijelentette, hogy január 21-én már történt egy provokáció. Motoros tüntetők gyalázkodó feliratokat festettek a templom külső falára és könnygázgránátot dobtak az udvarba. A hitközség feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen a Legfőbb Ügyészségen, és átadták a támadást rögzítő felvételeket.

Jorge Urosa Savino kardinális, *Antonio Ledezma* főpolgármester és mások elítélték a barbár támadást. *Nicolas Maduro* külügyminiszter kijelentette, hogy „a kormány vizsgálatot rendelt el, és a felelősöket meg fogják büntetni". *Jigal Palmor,* az izraeli külügyminisztérium szóvivője szerint „a venezuelaiak nem rasszisták és nem antiszemiták". A gyalázatos tett „nem történhetett volna meg a kormányzat felső köreinek egyetértése nélkül".

Venezuelában mintegy 15 000 hittestvérünk él. *Chávez* elnök szoros együttműködése az Izrael elpusztítását hirdető iráni rendszerrel, az USA-val kialakult kapcsolatok megromlása és a bizonytalan jövő miatt több ezer zsidó hagyta el az elmúlt években az országot.

kovács

* * *

Az Oktatási Osztály pályázatot hirdet épített környezetünk óvása érdekében

A pályázaton részt vehetnek középiskolás tanulók, érettségizettek, egyetemi, főiskolai hallgatók, akik településük zsidó vonatkozású műemlékét, zsinagógáját, házát, temetőjét vagy a zsidóság szempontjából fontos helyét elemzik.

A 10 oldalas dolgozat mellékletként tartalmazzon témától függően képeket vagy videofelvételeket, térképet, esetleg levéltári adatokat, illetve családi emlékeket.

A pályázatokat jutalmazzuk, és előreláthatólag egy szimpózium keretében mód lesz a munkákról szóban is beszámolni.

A pályázatokat Sommer László oktatási osztályvezető címére (Mazsihisz Oktatási Osztály, 1084 Budapest, Bérkocsis u. 2., tel.: 318-8834, 318-7049/105, 122 m.) kell benyújtani 2009. április 30-ig.

Nyilasok a Dohánynál

Tíz randalírozó fiatalt állítottak elő egy szombaton este a Dohány utcai zsinagóga elől – értesült a HavariaPress. A BRFK Bevetési Főosztályának rendőrei fogták el azt a tíz fiatalt, akik a VII. kerületi Dohány utcában, a zsinagógánál randalíroztak szombaton este. Az üvegeket törő, kukákat rongáló társaságra a kerület egyik járőre figyelt fel. Az egyik fiatal karján nyilaskeresztes karszalag volt. A BRFK VII. kerületi kapitánysága csoportos garázdaság miatt indított eljárást az ügyben.

Drucker Tibor, a könyvszakma mágusa

Udvarhelyi András író, újságíró több tucat könyvvel gazdagította a hazai publicisztikát. Található köztük több Napóleon-életrajz, börtönriportkönyv és sok egyéb témájú munka.

Az „Üzenet a jövőnek" címet viseli a sorozat, amely Csepeli csevegések, utóbbi tagjai Budapesti beszélgetések név alatt egy-egy érdekes és jelentős embert mutat be.

Ebben az interjúkötetben *Drucker Tibor,* a több hivatásban is eredményesen munkálkodó értelmiségi hányatott sorsa ragadta meg. A rövid bevezető életrajzból sok mindent megtudunk arról, amit a későbbi beszélgetések elmélyítenek: család, deportálás, iskolák, munkahelyek. Maga a könyv csak magyarázza ezeket a történéseket, rövid, célratörő kérdések és hosszú, tartalmas válaszok segítségével. Sokszor emlegetett és mindent meghatározó tényező a zsidóság, amelyért nagyon megszenved, és amelyet sohasem tagad meg. Rengeteg arc bukkan fel a 20. századi magyar valóságból, rengeteg név és történet teszi élvezetessé az oldalak lapozgatását. Drucker Tibor sok helyen dolgozott, sokfelé megfordult, sokaknak segített, sokan kedvelték – ami nem jelenti, hogy nem voltak vitái, konfliktusai. Az 50-es években cionista múlt veszélyes vádjával távolították el több, karrierrel kecsegtető állásból, egy ideig darusként dolgozott, módja volt alulnézetből szemlélni a történelmet.

Gettó, ausztriai kényszermunka nem volt elég a gyötrő megpróbáltatásokból, kanyarok és bukfencek váltogatták egymást. Munka mellett végezte az egyetemet, kitették a tiszti iskolából, többször fenyegette letartóztatás, amikor síkra szállt csepeli munkástársai igazáért, az ÁVH kereste. Tehetsége megmutatkozik, kultúrfelelős, majd a Csepeli Munkásotthon igazgatója lesz.

Másfél évtizedig népművelő, nevéhez fűződik a Fővárosi Művelődési Ház nagy korszaka. Utána meglepő módon ismét szakmát vált, egy könyvkereskedelmi vállalat igazgatója lesz. Sok reformot valósít meg és olyan sikereket ér el, hogy a Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése főtitkárává választja. Nyugdíjba vonulva sem tétlenkedik. Könyveket ír és ad ki, részt vesz a közéletben, különös tekintettel a zsidó vonatkozásokra, alelnöke a Magyar–Izraeli Baráti Társaságnak. Büszkén hirdeti, hogy nem volt egyetlen nap sem, amikor ne dolgozott volna.

Érdemes kézbe venni Udvarhelyi András könyvét, lebilincselő olvasmány, igazi magyar zsidó sorsot ismerhetünk meg belőle!

Róbert Péter

ZSOLTÁROK KÖNYVE

A 74. zsoltár

Zsoltárunk minden bizonnyal egy tragikus történelmi esemény után keletkezhetett. Az ellenség betört a Szentélybe, ezért úgy vélik, Isten megharagudott, és elhagyta népét. A szerző azonban felemlíti a korábbi eseményeket, amikor a Mindenható megvédte választottait, és azért imádkozik, hogy emlékezzék meg szövetségéről és legyen újra a nép segítségére. A költemény hármas tagolású:

1. Az ellenség tetteinek ábrázolása: 1–9. vers.
2. Isten segítőkészségének felidézése: 10–17. vers.
3. Ima a nép megsegítéséért és az ellenség megbüntetéséért: 18–23. vers.

S most itt olvashatjuk a szöveg új fordítását:

Aszaf dicsérőéneke. Istenem, miért hagytál el végképp, miért füstöl haragod legelőd nyája ellen? Emlékezz meg népedről, amelyet szereztél, hajdan megváltott törzsedről, örökségedről: Cion hegye az, amelyen lakoztál. Emeld fel lépteid az örök romokhoz, a Szentélyben mindent lerombolt az ellenség. Támadóid üvöltöztek a gyülekezés helyén, jelzésül tűzték ki jelvényeiket. Mint aki magasba emeli a fák lombja ellen fejszéit, most faragványait (is) baltával-kalapáccsal zúzza szét. Tűzre vetették Szentélyedet, földig rombolták Neved hajlékát. Így szóltak magukban: pusztítsuk el mindet, s felégették Isten egész lakhelyét a földön. Csodajelet nem láttunk, próféta sincs többé, nincs köztünk, aki tudná, meddig tart ez még. Meddig becsmérel még a támadó, Istenem, az ellenség tovább gyalázhatja nevedet? Miért tartod vissza kezed, jobbodat emeld fel öledből, hogy lesújtsd őket. Istenem, ősidők óta Királyom, csodás segítséget nyújtottál a földön. Te hasítottad ketté erővel a tengert, a tengeri szörnyek fejét szétzúztad a vízben. Te törted be a Leviatán fejét, eledelül nyújtva a népnek, a puszta lakóinak. Te tártad fel a forrást, a patakot, Te szárítottad ki a bővizű folyókat. Tied a nappal, s az éjszaka is Tied, Te hoztad létre a fényt és a Napot. Te állítod fel a föld minden határát, a nyarat és a telet Te alkotod. Gondold meg: ellenség becsmérli az Örökkévalót, aljas nép gyalázza Nevedet. Ne vesd a vadaknak gerléid lelkét, szegényeid életéről sose feledkezz meg! Tekints a szövetségre, mert a föld sötétje megtelt az erőszak árnyaival. Ne hátráljon meg az elnyomott megszégyenülve, s a szegény, a szűkölködő dicsérje Nevedet. Serkenj fel, Isten, vidd véghez peredet, emlékezz az alávaló folytonos gyalázatára! Ne feledd a gyűlölködők hangját, támadóid folyvást feltörő zaját!

Sokan úgy vélik, ez a zsoltár valójában a Salamon által épített jeruzsálemi Szentély pusztulását siratja, amelyet időszámításunk előtt 587-ben a babilóniaiak romboltak le. Noha szövegünk alapján ez elég valószínűnek tetszik, egyesek ezt a feltételezést mégis kétségbe vonják, s úgy vélik, zsoltárunk ennél jóval korábban keletkezett, s egy másik tragédiát örökít meg. „Támadóid üvöltöztek a gyülekezés helyén, jelzésül tűzték ki jelvényeiket" – olvassuk a zsoltár 4. versében. Nem kétséges, hogy itt a szerző valamilyen konkrét eseményre utal, de csupán feltételezésekről beszélhetünk, a kommentátoroknak nem sikerült történelmi párhuzamot találniuk. Az 5–6. vers nehezen értelmezhető: valószínűleg egy sajátos hasonlatról van szó, mely szerint az ellenség pusztítása ahhoz a favágóhoz hasonlít, aki értelmetlenül a magasba emelve fejszéjét, nemcsak a fa törzsét vágja, hanem a fák lombjait is irtja, mert célja az értelmetlen pusztítás. A támadók is így zúzták szét nem csupán a Szentély épületét, de minden díszét, faragványát is.

A tragédia azért különösen súlyos – véli a zsoltárköltő –, mert nincs semmilyen égi jel vagy prófétai látomás, amelyek biztatnának a helyzet javulását illetően: „Csodajelet nem láttunk, próféta sincs többé, nincs köztünk, aki tudná, meddig tart ez még." Egyesek a mondat elején álló szót konkrétan értik, mivel – úgymond – az ellenség a Szentély helyére kitűzte jelvényeit, így a magunk jelképeit többé nem láthatjuk. A bibliai vers gondolatritmusa, a prófétai látomás párhuzama azonban egyértelművé teszi, mire is gondolt a szerző, ezért fordítottuk azt csodajel értelemben. Mivel a költő nem kaphat választ a „meddig" kérdésére, a következő mondat elején magához Istenhez fordul ugyanezzel a kérdéssel: „Meddig becsmérel még a támadó, Istenem?"

A zsoltár 12. versétől a költő a Mindenható Isten segítségét kéri a támadó, szentélygyalázó ellenséggel szemben, s ezért a történelmi csodatettekre hivatkozik. A Leviatán a zsidó néphit szerint tengeri szörny, de nem feltétlenül kell konkrétan érteni, hiszen a Bibliából nincs tudomásunk arról, hogy a Nádas-tengeren való átkelés után a nép tengeri állatok húsából lakmározott volna. Végül szerzőnk a szenvedő zsidó népet gerléhez, az ellenséget ragadozó vadállathoz hasonlítva, kéri Isten segítségét, valamint a támadók megsemmisítését.

Raj Tamás

Van fogalmad?

(4)

ÁLLATKÍNZÁS – lásd Cáár báálé Chájim.

ÁL HÁNISZIM – (héber) „A csodákról". Imabetoldás, melyet évente két alkalommal, chanukkakor és púrimkor toldunk be az Ámidá imába (l. o.), valamint az étkezés utáni imába (l. o.). Ezekben röviden, dióhéjban elmondjuk chanukka és púrim történetét, és hálát adunk az Örökkévalónak, aki engedte megélnünk ezt az örömünnepet.

ALEFBÉT – a héber ábécé 22 betűből áll, valamint öt, ún. szóvégi betűből. Ezek a mássalhangzók. A magánhangzókat a betűk alatti pontozással jelöljük. A modern héberben (újságokban, könyvekben) a szöveg pontozatlan, ezért nehézséget okoz az új bevándorlóknak, mivel a szavakat többféleképpen lehet olvasni, illetve érteni. A múlt század húszas éveiben, az akkori Palesztinában, tettek egy javaslatot, hogy a héber betűket latin betűkkel írják át, de ez majdnem általános ellenkezésbe ütközött. A betűk egyúttal számok is: 1-től 10-ig, majd 10-től (tízesével) 100-ig és innen százasával 400-ig.

ÁLIJÁ – jelentése: felmenni, vagyis bevándorolni Izrael országába – mivel az ősi zsidó felfogás szerint „Erec Jiszráél magasabban van (szellemi szinten) minden országnál". A tóra elé járulást is így nevezik, valamint az ember szellemi felemelkedését.

Álijá löregel – zarándoklat Jeruzsálembe a három zarándokünnepen (l. o.)

ALMEMOR – (görög) A zsinagóga közepén álló emelvény és rajta egy asztal, amit főleg tóraolvasásra használnak. Héberül bimá, jiddisül blemer.

Askenáz rítusú zsinagógákban itt áll a kántor péntek este, amikor a Löchá dodit (l. o.) énekli. Itt hirdetik ki az újholdat, olvassák fel a háftárát (l. o.) stb. Az elmúlt száz évben vita tárgyát képezte az ortodoxok és a neológok között az ~ elhelyezése: az utóbbiak a frigyszekrény elé tették.

ÁLMOK – Bölcseink hozzáállása az álmokkal kapcsolatban meglehetősen ambivalens. Egyrészt bagatellizálták az álmok jelentőségét, és azt mondták, hogy amire az ember gondol napközben, azt látja éjjel álmában. Mások hittek az álmok jelentőségében, és ezt bibliai történetekkel támasztották alá (Jákob álma, József álmai). Egyes amoriták (l. o.) ismert álomfejtőkhöz jártak, akik annak alapján fejtették meg ugyanazt az álmot, hogy mennyit fizetett nekik a delikvens. Voltak, akik böjtöltek, ha rosszat álmodtak, és volt, akinek a böjtöt szombaton is megengedték, bár szombaton általában tilos böjtölni.

ÁMÁ (héber) ókori hosszmérték. Rőf. Kb. 48 centiméter. Mások szerint 68. Mint egy átlagos ember keze, a könyöktől az ujjak hegyéig. Noé bárkájának hossza 300 ~ volt.

(folyt köv.)

N. K.

A szerkesztőség bizonyos kommentárokkal nem mindenben ért egyet.

Magyarország neve jól cseng Izraelben

Aliza Bin-Noun, Izrael Állam magyarországi nagykövete nagykövetségükön fogadta munkatársunkat, Szilágyi Iván Pétert. A szimpatikus és energikus külügyi szakember korábban Dániában (Koppenhágában) és Afrikában (Szváziföldön) teljesített szolgálatot, profi diplomatának számít, aki dolgozott már a nemzetközi kultúra, politika és gazdaság területein is. A jeruzsálemi Héber Egyetem nemzetközi kapcsolatok szakának elvégzését követően BA fokozatú diplomát szerzett francia kultúra és irodalomból és MA diplomát Afrika-tanulmányokból. Öt nyelven beszél. A kicsi, de nagyon otthonosan és egyben elegánsan berendezett nagykövetségen *Büchler András* sajtótitkár fogad, és együtt megyünk be a tágas fogadószobába, ahol magyarul köszönt a nagykövet asszony.

– Az izraeli diplomáciában előrelépést jelent, ha valakit Magyarországra neveznek ki nagykövetnek?

– Igen – hangzik a lakonikus rövidségű válasz.

– Az izraeli közvéleményben milyen kép él hazánkról és a magyar zsidó közösségről?

– Európa negyedik legnagyobb közössége kiemelten fontos számunkra, és szeretnénk minél több területen együttműködni. Nagyon boldog vagyok, hogy sok készséges partnert találtam Magyarországon, olyan embereket, akik szeretik Izraelt, és sokan családilag is kötődnek államunkhoz. Itt élni és dolgozni családias és kellemes feladat. Magyarország nagyon jól csengő név és közeli célállomás az izraeli turisták között. Csupán 3 óra az út, és napi két járat érkezik a magyar repülőterekre. Sok honfitársunknak vannak Magyarországon rokonai, és jó néhányan azért látogatnak ide, mert önöknek kiterjedt és színvonalas kulturális életük és persze kiváló konyhájuk van.

– Milyen kapcsolata van Magyarországgal?

– Magyar gyökereim vannak, Erdélyben, Szatmárnémetiben születtem, és már a szüleimmel is magyarul beszéltem.

– Interjúnk elkészítésekor Izraelben, a Gázai övezetben háború van, ilyen helyzetben mi a nagykövetség szerepe és mennyire bolydul fel az életük?

– Egyrészt követnünk, monitorozznunk kell az adott ország közvéleményének a háborúhoz való hozzáállását és annak változásait. Aktív kapcsolatot kell fenntartanunk a sajtóval és rendszeresen tájékoztatni a közvéleményt az aktuális fejleményekről. Nagyon fontos, hogy hiteles, a valós helyzetet tükröző kép alakuljon ki az emberekben. A magyar média többsége partner ebben és objektíven tá-

jékoztat az eseményekről, emellett persze vannak olyan szélsőséges kiadványok, amelyek ellenségesek Izraellel szemben.

– Milyen kép él a mai közvéleményben Izraelről?

– Folyamatosan követjük a magyar sajtót és mérjük, vizsgáljuk az emberek Izraellel kapcsolatos véleményét. Azt tapasztaljuk, hogy sokan nagyon jól értik Izrael álláspontját, hogy miért indítottuk el ezt a háborút. Ebben nagy szerepe van a sajtó korrektségének.

– Hogyan tájékoztatják a közvéleményt?

– Nyilatkozatokat küldünk ki, interjúkat adunk és folyamatosan kapcsolatban vagyunk a sajtó munkatársaival.

– Az utca embere részéről kaptak valami visszajelzést, levelet, biztatást vagy kritikát?

– Nem, még nem.

– 2009 tavaszára a Közép-európai Egyetemmel közösen antiszemitizmus elleni konferenciát hívott össze, indoklásként a növekvő antiszemitizmust jelölve meg.

– Eredeti célunk az volt, hogy a társadalmi párbeszéd részévé tegyük ezt a témát, el szeretnénk érni, hogy az emberek beszéljenek és gondolkozzanak a kérdésről. Ennek keretében természetesen minimalizálni akarjuk a Magyarországon is tapasztalható antiszemitizmust. Harcolnunk kell ez ellen! A konferenciára számos országból hívunk előadókat.

– Hogy látja, az utóbbi években növekedett az antiszemitizmus Magyarországon?

– A visszajelzésekből, amelyeket kaptam, úgy látom, hogy van egy bizonyos mértékű erősödés. De ez nemcsak Magyarországra jellemző, hanem sajnos nemzetközi tendencia.

– Mit kell tudni a nemrég elindított Magyar–Izraeli Kulturális Csereprogramról?

– Számos művészt és kiállítást fogunk elhozni Izraelből, be szeretnénk mutatni kinti színházakat és előadókat. Ez az év nagyon fontos számunkra, idén lesz a magyar–izraeli diplomáciai kapcsolatok újrafelvételének 20. évfordulója. Tudományos konferenciákat is fogunk tartani ez alkalomból.

– Hogyan alakul a magyar–izraeli gazdasági és turisztikai kapcsolatok helyzete?

– 2008-ban közel 30–40 százalékkal nőtt az Izraelből Magyarországra látogató turisták száma. Még mindig él és hat egyfajta negatív kép a magyar közvéleményben országunkról, és ezért sokkal több izraeli látogat Magyarországra, mint magyar turista Izraelbe. Ezen feltétlenül szeretnénk változtatni. Nagyon sok keresztény látogatónk van, akik elsősorban saját kegyhelyeiket szeretnék megnézni.

– Hogy látja és értékeli a hazai zsidóság vallásos életét?

– Több vallási csoport is van. Fent kell tartanunk a zsidó életet és azt minél közelebb kell hoznunk a fiatalokhoz. Számos magyar megy ki tanulni és számos cionista ifjúsági szervezet működik, ami nagyon jó irány.

– Mennyire tartja biztonságos helynek Izraelt? A média merényletorientált tudósításainak hatására sokan félnek kimenni vagy kiengedni gyerekeiket.

– Most vasárnap jöttem vissza Izrael központjából, ahol semmit nem éreztem a harcokból. A gázai határ közelében lévő területeken tényleg érezni bizonyos feszültséget, de máshol az élet megy tovább, békés és szerethető.

ZSIDÓSÁG RÉGI TOLLAL

Lapozgatás egykori zsidó újságokban

Mottó:
„hitte az Úr ígéretét
hogy célja van vele
és ivadéka annyi lesz
akár a tenger fövenye”
(Székely Magda)

Tegyünk egy „sétát” Dr. Ferenczi Samuné vékonyka, töredező újságjaiban, melyek bezúzását sikerült megakadályoznom, hazavittem őket egy MÉH-telep szemétdombjáról. Mondanak-e még valamit ezek a lapok nekünk, a harmadik évezred elején? Egy fiatal vidéki lány, bizonyos Mirjam Róth kezét fogva valóságos időutazást tehetünk. A „Palesztinai levelek” című rovat szívet melengető még akkor is, ha ez a szó időközben a terrorizmus szinonimája lett, illetve ha tudjuk, hogy a rómaiak azért nevezték így azt a földet, hogy Erec Jiszráélnek még az emlékét is eltöröljék. „Egy kis csoport indult el (...) Felsőmagyarországból, ahol akkor csehek voltak az urak, és a Keren Kajemet által adományozott földön kis paradicsomot varázsolt elő az évezredes, sziklás, köves ugarból” – írja bevezetőjében a szerkesztő. Dr. Ferenczi Samuné levelesládájának ékkövei feltárulnak, mint Salamon király mesés kincse. 1926-ot írunk. „Kizöldült már minden erre mifelénk. A mező tele virággal. Volt már néhány verőfényes, meleg nap, de az eső nem akar szűnni. Alighogy megszárad a sár, a zuhany megindul fentről.

(...) ...a padlókat gyaluforgács fedi, és a traktorok a kocsik szolgálatába állnak. A kibucban legenda is van az esőről: Eszter virágoskertet ültet meg díszfákat, és azt mondják, titokban ő imádkozik az esőért, és mivel ő az egyetlen »caddik« a kibucban, hát meghallgatják őt odafent.” Gyermekien őszinte, tiszta hang csendül ki ezekből a levelekből. „Itt a Púrim! Csiklandozza az orromat a számtalan diós és mákos kindli illata, a mazsolás kalács, a diós hal, likőrök, ciklámen, jácint, ibolya és hóvirág ...Itt nálunk nagy a sár, komoly, nehéz élet törtet előre, lakáshiány, vízhiány, fegyveres banditák és nehéz munka a parlagon heverő köves földön. Mások a szokások ember és ember között. Az esőtől átitatott nedves föld illata, istállószag, fűszag terjeng mélyen bennünk és messze körülöttünk. A szobám is ideiglenes, nincs meg a jellegzetes kipárolgása, jellegzetes alakja. Mire megmelegszem benne, fel kell szedni a sátorfámat (így, íróasztal és egy kis ládikó) és továbbállni. Nincs elég lakásunk, és ezért minden sorba megy. Nehéz elképzelni olyan messziről, hogyan is van ez nálunk. (...) ...olyan nagy, széles a látóhatár, olyan nagy a kibuc és annyira állandó és otthonos minden. Ha erre gondolok, hogy most már végleg itt maradok, akkor valami olyan kellemes megelégedés fog el: érdemes pardészt ültetni, meg szőlőt, meg házat, kertet építeni. És gyermekeink már lokálpatrióták, ezért a néhány dunám földért, ezért a gyors tempóban felállított barakktáborért, a gazdasági gépekért, a vörösre mázolt víztartályért, a traktorokért, a tehenekért és mindenért...” – írja Mirjam, akiről nem tudunk egyebet, mint hogy önfeláldozó volt, önzetlen, kitartó és intelligens. „Birodalmamban, a gyermekházban Púrimot ünnepeltünk tegnap. (...) Rendeztünk egy kis csinnadratta zenekart, készítettünk ajándékokat. És ami a legnagyobb meglepetés volt, felnőtt vendégeink szintén maskarát öltöttek. Laci Chaplin volt, Terike bohóc, Noémi egér stb. Nagy volt az öröm, a vidámság, mert belőlünk, magunkból fakadt.” Halucok nevei, tucatnevek, ismerősen csengenek, mintha testvéreink, barátaink, rokonaink lettek volna.

„Nem tudom, írtam-e már, hogy kis településünk a Saár Hagolán (Golán Kapuja) nevet kapta. Itt vagyunk a Golán hegység kapujában.” Másutt meg ezt írja: „...összegyűltek az összes szomszédos telepekről is a gyerekek szombat délutánra, és én le sem írhatom, milyen érzés fogott el, mikor annyi »bennszülött« héber gyereket láttam együtt: szőke, barna, copfos, kendős, nadrágos, csizmás leánykák és fiúk, szeplős, lesült pofikák! (...) A gyerekekkel bejárok mindent, a szőlőben mindegyiknek van saját ültetésű szőlőtőkéje, a pardészban narancsfákat ültettünk, a banánosban tegnap volt az ünnepélyes ültetés. A gyerekek napról napra jobban megszeretik ezt a helyet, én nem tudok még most sem elérzékenyülés nélkül tekinteni a komoly képű, piros arcú gyerekekre, amikor ott állnak a kezükben a facsemetékkel, és mondják az áldást ültetéskor...”

Az a nemzedék szüleink, nagyszüleink nemzedéke volt. Ők vívták Izrael ádáz harcait a Felszabadító Háborúban, az ő gyerekeik foglalták el a Golán-fennsíkot a Hatnapos Háborúban, harcoltak a Jom Kippuriban és később is, és vívták meg a mindennapok csatáit a földdel, az inflációval, a chamszinokkal, a zuhatagként ömlő téli esőkkel. Jólesett reájuk gondolni 1942 szomorú őszén, a világháború közepén, a gálutban, a tomboló antiszemitizmusban... Jólesett tudni, hogy van remény. „Eső után minden kizöldül, a kopasz hegyek is körös-körül, a lóhere, a paradicsom, a krumpli, a sárgarépa, Eszter pázsitjai és törpe fácskái. A Hermon csúcsa havasan fehérlik, de itt lent meleg, tavaszi napsütés van. Azt kell hinnem, hogy ha a természet ilyen bőkezű és jóságos, akkor mi is csak egészségesek, szépek és jók lehetünk. Nem tudok hinni az emberi gonoszságban!” – írta Mirjam Róth, a halucá, 1926 és 38 között Magyarországra küldött leveleinek egyikében. Amikor ezek a sorok Dr. Ferenczi Samuné Ünnepek Munkanapok című kiadványában megjelentek, a világ népei egymást ölték és Európa haláltáboraiban milliószámra égették el az embereket.

„Ezt a viruló, zöldellő, gyümölcshozó földet nem lehet elhagyni, nem hagyhatjuk, hogy újra bogáncsos, tövises, gyászba borult legyen” – folytatja Mirjam. – „Ez az érzés minden krumpliültetés, lóherekaszálás alkalmával felmerül bennünk...”

Magén István

Iványi Gábor lelkész már több alkalommal járt Izraelben és nyújtott karitatív segítséget a terrorakciók sújtotta városoknak. A gázai háború idején is ott volt, hogy ismét a sorozatos rakétatámadások sokkját átélt izraeli gyerekeket hívjon meg Magyarországra.

Iványi Gábor

Az askeloni lakosok kitűzték az izraeli zászlókat a találatot kapott házakra, így jelezve, hogy nem hagyják el városukat a Hamasz támadásai ellenére sem

A lelkész és tudósítónk a „helyszínen”

MEGHÍVÓ

A Hegedűs Gyula utcai körzet vezetősége tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

2009. március 2-án (hétfő) este 17.15 órára

a zájin ádári istentiszteletre, valamint az azt követő vacsorára.

A vacsora ára: 1000 Ft
(halkocsonya vagy hidegtál, sütemény, bor, ásványvíz)

Kérjük, hogy részvételi szándékát a 413-5575-ös vagy a 413-5569-es telefonszámon 2009. február 25-ig szíveskedjen bejelenteni.

Feldmájer Péter, a Mazsihisz elnöke és felesége, Eliseva ellátogattak a cfáti Emlékmúzeumba, ahol Chava és Josef Lustig alapítók örömmel fogadták őket, viszonozva az elmúlt ősszel „A magyarországi zsidókért" kitüntetés átadása alkalmából Budapesten tartott fogadást. A vendégek különösen a Nagykőrös zsidóságát bemutató gyűjtemény iránt érdeklődtek, lévén Feldmájer Péter szülővárosa. A látogatás során szó esett a múzeum munkájáról, fejlesztési terveiről és az együttműködés lehetőségeiről is.

Visegrádi együttműködés

Hatodik éve működik Magyarországon Az Élet Menete Alapítvány, szervezésükben az idén is részt vesz egy nagy létszámú csoport jom hásoákor az Élet Menetén Auschwitz–Birkenauban. A magyarországi alapítvány a kezdetektől fontosnak tartja, hogy zsidókat és nem zsidókat egyaránt bevonjon programjaiba, mindenkinek lehetőséget adva az emlékezésre és az emlékeztetésre.

2009-ben új kezdeményezéssel bővül a program: cseh és szlovák partnereinkkel közösen három visegrádi ország összesen 240 fiatalja (80-an országonként) közös beszélgetésen vesz részt az emléknap előestéjén Krakkóban, majd másnap együtt látogatják meg a magyar, a cseh és szlovák kiállítást Auschwitzban, a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatásának köszönhetően. A hagyományos megemlékezésen a 18-as számú barakk előtt közösen gyújtanak majd gyertyát az áldozatok emlékére. A részt vevő négy szervezet (Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém – Nemzetközi Keresztény Nagykövetség (ICEJ) – Jeruzsálem prágai és pozsonyi képviselete, a zsolnai Chevra Slovakia keresztény szervezet és Az Élet Menete Alapítvány) képviselői Pozsonyban tartottak egyeztetést a program részleteiről. Mindannyian egyetértettek abban, hogy a jelenleg sokszor feszült nemzetközi helyzetben különös jelentőséggel bír az országok együttműködése és a partnerség újabb hidakat építhet az országok, a vallások és a fiatalok között.

PT

Olvasóink véleménye

Egy ismerős arc

Hazatérve a napi munkából elhelyezkedem kényelmes fotelomban, kezem a tévé távkapcsolóján, és váltom a csatornákat balról jobbra.

A magyar adások vége felé, szokás szerint az Echo tévét átugorva, egy pillanatra úgy tűnik, hogy az ott látott arc ismerős. Igen, ez kétségkívül Vámos György, aki évtizedes ismerősöm, nagyon-nagyon távoli rokonom, és nem mellesleg a BZSH sajtófigyelője.

Elgondolkodom azon, hogy vajon hogyan kerülhetett ide, és egyáltalán mit keres ezen a csatornán Gyuri.

Ezzel kapcsolatban nem akarok feltevésekbe bocsátkozni, de az a rövid részlet, amit a „műsorból" láttam, megerősít abban a hitemben, amit eddig is tudtam, hogy valaki vagy a vadász, vagy a nyúl...

Nem kívánom az ott megnyilatkozókat idézni, azonban senkinek ne legyen kétsége afelől, hogy döntően rasszista, antiszemita kijelentések hangzanak el, és az egész csatorna szellemét „mélymagyar" hangulat jellemzi, amelyet keretként az árpádsávos zászló övez.

Akinek testi-lelki jó barátja Wittner, a Gárda zászlóavatója, Reiner, az állítólagos zsidó gárdatag, Bayer, a már nem burkoltan antiszemita és a többi, e csatornán megforduló hasonszőrű és hasonló gondolkodású, az e helyen a zsidóságára nem, maximum a származására hivatkozhat.

Én még emlékezem a Vámos Gyuri által vitatott rendszerváltást követő időkre, amikor ott volt látható valamennyi baloldali megmozduláson, szélsőjobb elleni tiltakozáson, élénken élnek bennem a Carmel étteremben folytatott izzó hangulatú viták.

Legutóbb a Zsidó Kongresszuson találkoztunk, amely rendezvény fő célja éppen a magyarországi zsidók egységbe tömörítése a fokozódó antiszemitizmus ellen.

Felmerül bennem a kérdés, hogy mindezek után vajon hogyan egyeztethető össze ez az előélet a mostani szélsőjobbos hangvételű médiában történő szerepléssel.

Korábban többször hallottam őt Bolgár György műsorában, ahol értelmes hozzászólásaival vonta magára a figyelmet.

Mostani műsorában degradálóan nyilatkozik arról a fórumról és vezető riporteréről, ahol korábban szerepelni törekedett.

Megnyilvánulásain átsüt az elfogultság, kedvenc témáját rendszeresen felemlíti, nevezetesen a miniszterelnök erkölcsét vitatja a családja és általa lakott Apró-villa kapcsán. Nem érzi, de szerintem nem is érti, hogy mennyire disszonáns itt, ezen a fórumon a zsidó holokausztról vagy kárpótlásról, egyáltalán bármilyen zsidó témáról beszélni. Akik ezt a csatornát rendszeresen látogatják, azoknak velünk, zsidókkal kapcsolatban nem csupán kialakult, hanem megrögzött világképük van.

Sorolhatnám további téveszméit, de nem teszem, mert aki a fent megnevezetteket barátainak tudja, az az én barátom eleve nem lehet. Aki felvállal műsort abban a csatornában, ahol nyíltan lehet uszítani, zsidózni, azzal nincs miről vitatkoznom, mert az ott képviseltekkel nem vitatkozni kell, hanem kategorikusan elutasítani.

Mindezek után felteszem a kérdést, hogy mit keres egy ilyen ember a Síp utca környékén, és vajon miért fizeti őt a Hitközség?

Dr. Vass Sándor,
a BZSH Elnökségének tagja

A focimeccs utóéletéről

Nem vagyok levelező típusú olvasó. Most először éreztem, hogy írnom kell megdöbbenésem és felháborodásom miatt. Olvastam az Új Életben megjelent cikket, melynek címe: Egy focimeccs utóélete. A történet szomorú, engem a gyermekkoromra emlékeztet. A gyerekeket sajnálom, nagyon fáj értük a szívem. A zsidózó fiúkat megvetem, családjukat és az iskolát, ahol ilyen szellemiség lehetséges, mélységesen elítélem. A futballbírót és a tornatanárt nem minősítem, az utóbbiak tevékenységét már megszoktam az MTK-meccseken.

Amiért írok, az egészen más indíttatású. Fel vagyok háborodva az anyaiskola, egy zsidó gimnázium hozzáállásán. Szegény megbetegedett tornatanár helyet talán lehetett volna gondoskodni egy helyettes férfi tanárról, aki elkísérhette volna a gyerekeket, esetleg egy őrző-védő kísérőről, aki meg tudta volna akadályozni az atrocitásokat. Úgy tudom, a Hitközség rendelkezik ilyen szolgálattal, és talán egy hétköznapon szakítottak volna két órát erre a feladatra is. Az utólagos mentegetődzés, hogy nem is gondoltunk rá, nekünk senki sem szólt, majd máskor jobban vigyázunk, átlátszó kifogás csupán.

Bűnös, igenis bűnös (írják le) az iskola igazgatója, az osztályfőnök, ha van ilyen, amiért nem tettek meg mindent a rájuk bízott gyerekekért.

Talán tanulhatnának az izraeli iskoláktól, ahol ilyen alkalmakkor megfelelő kísérő van a gyerekek mellett.

És bűnös a világ, ahol újraéledhet az antiszemitizmus, és mi nem vagyunk elegen ahhoz, hogy ennek a gyalázatnak gátat vethessünk.

Dr. Kárpáti Pál

PÚRIM ✣ PÚRIM ✣ PÚRIM

Március 8-án, vasárnap 16 órától
Hagyományos és vidám,
fergeteges és hangulatos rendezvény

A programból:
Az ünnep méltatása — Prof. Dr. **Domán István** főrabbitól
Púrimi dallamok — **Vencel György** kántortól

Klein Judit előadóművész műsora,
akit zongorán **Jager Bandi kísér**

A Scheiber Sándor iskola **színjátszói,**
Nagy Ágnes betanításában

Közkívánatra a ZMIRIM klezmercsapat!!! (meglepetéssel)

Cím: VI., Hunyadi tér 3.

HAGYOMÁNYOS ÉTKEK ÉS JÓKEDV!!!

Megbocsátás vagy birkatürelem?

Rendhagyó hozzászólás a Magyar Zsidó Kongresszus felhívásához

Izrael újjászületésének hatvanadik évfordulóját ünnepeltük tavaly. Ennek az esztendőnek az utolsó napjai peregtek már, amikor elszakadt a türelem húrja, s a csodával határos módon létrejött zsidó állam végre megelégelte a polgári lakosai ellen intézett sorozatos rakétatámadásokat a Hamasz uralta Gázából, és beindította kemény katonai ellenlépéseit. A véletlen úgy hozta, hogy ezzel egy időben jelent meg az utolsó tizenöt évem terméséből összeállított, valószínűleg utolsó irodalmi és publicisztikai válogatásom is, egy győri kiadó gondozásában. A két esemény súlya nyilván összemérhetetlen, az egyidejűség mégis alkalmat ad némi kontraszt érzékeltetésére. Kötetem címe ugyanis így hangzik: SHALOM, BARÁTAIM! Magyarázó alcíme pedig: Úti jegyzetek a megbékélésről. A témát felvezető kisregény adja meg azt az eltérő fogadtatásra talált alaphangot, miszerint én már a ravensbrücki női láger Appellplatzán negyvenkilenc éves korában agyonrugdalt anyukám szörnyű haláláért felelős SS-legénynek is meg tudok bocsátani a magam nyolc évtizedes bölcsességével. Hogy miért? Egyszerűen csak azért, mert nem merem azt állítani, hogy ha én nevelkedtem volna egy olyan, náci lózungokkal fertőzött családban, ahol az a szörnyeteggé vált ficko nőtt fel – s ahol a zsidót csupán eltaposni való, ártalmas féregnek tekintették –, akármilyen szörnyű ebbe belegondolni, sajnos mégis az az igazság, hogy nincs kizárva, talán magam is hasonlóképp cselekedtem volna. Az esendő ember ugyanis (a csak nagyon kicsi E-vel leírható lény... a – sajnos – kis híján akárki...) bizony iszonyúan manipulálható, s mindig napra kész gonosz tetteinek önigazolásával.

E sajátos véleményem (következtetésem? belátásom?) természetesen más-más fogadtatásra talált a holokauszt túlélőiben (meg a gyér maradék utódaiban) és az önmagát hallgatólag már régen fölmentett hóhérlegény vagy csak hasznot húzó s még számosabb szemet hunyó túlélőkben (és azok – elődjeik szégyellni való tetteivel mit sem törődő – leszármazottaiban). Ez utóbbiak persze lelkesen bólogatnak: igazán ideje már véget vetni a „zsidó bosszúhadjáratnak” vagy a még csúnyább megfogalmazással „holokausztbiznisznek” titulált bűnfelemlegetésnek, mert a vérgőzös huszadik század szörnyűségei ilyen-olyan formában más népcsoportokkal is megestek már az emberiség vérben fetrengő története során. Még a saját fiaim sem értenek velem egyet az én feltétel nélküli megbocsátásomban. Egyikük a személyes blogomon sem volt rest helyreigazítani, hogy én mindezt bizonyára csak „átvitt értelemben” gondolom. Mert hogy engesztelődhetnének ki a rakétás gyilkosokkal vagy akár az eszükvesztetten önfeláldozó palesztin merénylőkkel szemben azok az izraeli anyák, akik a fiaikat, lányaikat, férjüket gyászolják már, egyiket a másik után? *„Azt valahol talán meg tudnám bocsátani ellenségeinknek, hogy a mieinket öldösik: de azt, hogy a fiainkat is megtanították gyilkolni – soha!”* A mondást Golda Meirnek, Izrael első elnökének tulajdonítják. Hadd hivatkozzam e nagyszerű asszony szavaira, amikor megismétlem, amit az Igéből sok-sok év után nagy nehezen megtanultam: bizony, nem emberekkel van nekünk tusakodásunk, hanem a gonoszság erőivel, amelyek ugyanúgy úrrá lehetnek rajtunk is, mint embertársainkon... És a belátás megkönnyítése végett megsúgom még azt is, hogy a megbocsátás kizárólag csak annak a lelki békéjéhez elég, aki képes rá s meg tud szabadulni a gyűlölet terhétől. A bűnök elkövetője számára csupán a bűnbánat és a jóvátétel adhat felmentést. Mert a számláját kinek-kinek magának kell rendeznie.

A magyar közvéleménynek, közvélekedésnek bizony még rengeteg a rendeznivalója mind holokauszt-, mind pedig Izrael-ügyben. Nem a Magyar Zsidó Kongresszusnak, hanem a sokféle etnikumból összekovácsolódott magyar népnek, parlamentünknek és kormányunknak kell szolidaritást vállalnia Izrael önvédelmi harcával. Mert a béke és szabadság egy és oszthatatlan. Mert semmiféle okoskodás és relativizálás nem eredményezhet behódolást az erőszaknak. A szabrék – akik már Izraelben születtek – egyszerűen képtelenek felfogni, hogyan hagyhatta magát ellenállás nélkül vágóhídra vonszoltatni a hatszázezer magyar zsidó. Az akkori lakosság egy tizede. Tíz-húsz csendőr hogy volt képes feltuszkolni ezreket az Auschwitzba induló szerelvényekre? Hetven embert bezsúfolni egy-egy marhavagonba? Hogy tudott öt-hat géppisztolyos, árpádsávos suhanc rábírni százakat, hogy meztelenre vetkőzzenek a fagyos télben, és meg se nyikkanva, vagy éppen csak jajgatva hagyják magukat a jeges Dunába lőni? Hogyhogy nem ugrottak nekik gyilkosaiknak, hogy nem futottak szanaszéjjel, hiszen így még esélyük is alig maradt a túlélésre? Fogjuk már fel, hogy az államukért, békés életükért harcba indult szabrék a magyar szabadságot is védik.

Mert akik az izraeliek jogát megkérdőjelezik, hogy őseik földjén békében éljenek, a rakétáikat, katyusáikat ránk is irányítják. És amit a magyar uralkodó osztály, Horthy Miklós, de az értelmiség meg a kisemberek elmulasztottak itt, a Duna–Tisza táján hatvanöt évvel ezelőtt, s nem tűzték ki a szolidaritás sárga csillagát ugyanúgy, mint a dánok, a királyi családdal az élen, ezt a végzetes mulasztást ne kövessük el újra! Ne hagyjuk magunkat megint manipulálni!

Fekete János (győri író)

CSOMÓS RÓBERT

Egy indiánfőnök elsiratása

Esős, melankolikus téli napokon, amikor nem lehet a kutyámat sétáltatni a Margitszigeten, előveszem a családi fényképalbumot, időutazást teszek vissza a messze múltba. El-elcsodálkozom rajta, hogy ennyire egyedül, egy szál magamra maradtam, holott nagycsalád voltunk mi, anyámék heten voltak testvérek. Bizony sehol a világon nincs felmenő ági vérrokonom, ami azért még az európai zsidók között is ritkaságszámba megy. Sorra veszem kezembe a képeket, emlékezem a halottaimra. Ki mikor született, azt nem tudom, csak a haláluk évszámát vésethetném a sírköveikre, ha lenne. 1942–44 Ukrajna – Auschwitz.

Az egyik kép különösen értékes nekem, Erzsi nagynéném és a Gál Sanyi esküvőjén készült, szinte az egész család rajta van. Nagy huncut volt ám ez a Gál Sanyi bicikliműszerész, hegedűművész, sakknagymester. Annyira jóképű volt, hogy kinagyított zsánerképe – a kor szokása szerint középen elválasztott, lenyalt hajjal – a hölgyek gyönyörűségére az egyik Széchenyi utcai fényképészszalon kirakatában állt évekig. Megtévesztésig hasonlított Rudolf Valentinóra, és ezt ő maga is tudta.

– Nem veszem ám el az Erzsikét, ha nem kapok vele annyi hozományt, hogy műhelyt nyissak, önállósíthassam magam – mondta nagyapámnak.

– Majd elveszi más – felelte flegmával az öreg, mert Erzsike szépsége túlragyogta Sanyi jóképűségét.

Na de nem róluk akarok most pletykálkodni, hanem a két koszorúslány közül az egyiknek, a tizennégy éves korában mártírhalált halt unokanővéremnek, Licukának, teljes nevén Frankfurt Feliciának szeretnék emléket állítani. Licuka mindössze pár nappal volt idősebb nálam, iskoláskoromig együtt is nevelkedtünk. Spártai módon, mert úgy háromnégy évesen egymásról húztuk le éjszakánként a takarót, ugyanis a nagyapám Búza téri lakása nem volt egy palota. A lábunknál alvó Pufi kutya igazságosan, egyformán osztotta ki a bolháit, ha nagyon rugdalóztunk, hol Licukáéba, hol az én bokámba kapott bele. Azt viszont nem találtam igazságosnak, ahogy – mert a sparherden kukoricacsutkával melegített víz drága dolog volt – egy bádogkádban együtt fürösztve bennünket, a büdös háziszappan csak az én nyaranta nullásgéppel nyírt kopasz fejemnek járt ki. Bezzeg Licukát szagos szappannal kezelték, vállig érő aranyhaját pláne szappanpehellyel mosták. (Van-e még manapság valaki, aki tudja, eszik-e vagy isszák a szappanpelyhet, amely akkoriban a sampont helyettesítette?) Licukának ezenfelül csengő mezzoszoprán énekhangja is volt, amit én nem tudtam túlbömbölni. Hát ezért én rettentően irigykedtem rá, sokszor meghúzkodtam azt az aranyhaját. Tomi unokaöcsémmel együtt, lenézve a lányokat, sokszor nem vettük be indiánosdi játékba. Pedig nagyon vágyott rá, mindent megtett volna, hogy színes krétával, gombfestékkel kifestve, tyúktollas fejdíszben velünk játszhasson.

– Uff, uff – mondtuk ki a szentenciát, elutasítóan: egy lány nem lehet indián harcos.

– Akkor viszont ki szüli a nemes sziú törzs gyermekeit? – érvelt Licuka. Ezen Tomi unokaöcsémmel együtt el kellett gondolkodni, mert tízévesen a kor viszonyaihoz képest szexuálisan eléggé felvilágosultak voltunk.

Így érkezett el a tizedik születésnapom, amelyet spórolás okából Licukával egy napon, egy tortán ünnepelt a család. Igen ám, de Licuka, akinek a szülei a Szemere utcában fűszerüzlettel bírtak, a Korona kávéház melletti nagy játéküzlet kirakatába hallatlan áron, tizenöt pengőért kitett síró-alvó babát kapta meg, míg nekem egy kétpengős cserkészbicskával szúrták ki a szemem.

Másnap összeült a „vének tanácsa”, hogy megtárgyalja ezt a vérlázító igazságtalanságot. Tizenöt pengőért meg lehetett volna venni Cooper Nagy Indiánkönyvét és a vágyott hatlövetű kutyariasztó pisztolyt, amellyel fölébe kerekedhettünk volna a cherokee és navajo indián törzseknek, akik a Pece patak hídja alatti vigvamunkat akarták elfoglalni.

Addigra már Licuka apja, a később Ukrajnában „eltűnt”, mindig csendes, mélázó fűszeres, akinek a füle mellé volt nőve a ceruzacsonk és akit mi „alázatos tiszteletem, mivel szolgálhatok” köszönéséért a háta mögött kicsúfoltunk, csodálkozva tapasztalhatta a savanyú, krumpli- és kandiscukor állományának apadását, amivel Licuka a mi hajthatatlan szívünket próbálta meglágyítani, de mi nem engedtünk a negyvennyolcból.

Jött a nyár, a Sajó-parton már dúltak a harcok, és Licuka még mindig csak távoli szemlélő lehetett. Kért, könyörgött, míg végül is felajánlotta: kínzócölöphöz kötözhetjük a babáját, ha bevesszük a játékba. Ugye nem is kell mondanom, hogy a tomahawkjainkkal alaposan elláttuk a baba baját. Az ugyan nem sírt, nem aludt többé, mikor megskalpoltuk, már alig hasonlított régebbi önmagára. Így is csak hároméves próbaidővel tartalékos indiánnak vettük fel Licukát. A felavatáshoz előbb bátorságpróbát kellett volna tennie.

Ezt egy fehérköpenyes tiszt előtt 1944 nyarán tette le, a törzs alvezérével, Tomikával együtt. Mindkettőjüknél balra lendült a Sátán karmesterének pálcája. Most pedig, mert valamitől nedves lett, egy kéznél lévő papír zsebkendővel megtörlöm a képet. Legyen hát matriarchátus a nemes sziúk törzsében, és Licuka legyen a főnök, kívánom a szívemben.

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

Ha menni kell, hát menni kell!

A gázai hadjárat egyik súlyos sebesültje, *Áron Károv,* alig két héttel esküvője után ment ki a frontra, ahol súlyosan megsebesült. Áron, aki az egyik településen született és élt eddig, olyan jesivában tanult, amely egyesítette a tóratanulást az ország védelmével.

Így aztán nem volt kétsége afelől, hogy ha hívják – mennie kell. Édesapja, *Zeév Károv,* a vallásos cionisták egyik ismert rabbija, néhány héttel azelőtt azon disputált, vajon nem kellene-e bevezetni a modern Izraelben a Tóra azon törvényét, amely egy év halasztást ad az új házasnak. Egy vallásos képviselő javaslatot nyújtott be a Knesszetnek ez ügyben.

Károv rabbi véleménye negatív. Mivel szerinte itt „milchemet micváról” volt szó – vagyis egy olyan háborúról, amely zsidó emberek megmentését szolgálta –, a Talmud szavaival „még a vőlegény is elhagyja szobáját és a menyasszony a chupát”, és mennek Izrael segítségére. Áron tiszt a hadseregben, a katonai várnak rá, neki mennie kellett – mondta az apa.

Most itt állnak a súlyos beteg szobája előtt az egyik kórházban és zsoltárokat mondanak.

Az élők fontosak vagy a halottak?

Az országos főrabbinátus tanácsa annak idején elfogadta *Metzger* főrabbi javaslatát: nem kell tekintetbe venni az askeloni kórházbővítés során feltárt sírok halottait, mivel egy új betegfelvételi osztály építése „életmentés” (pikuách nefes), és ezért fontosabb, mint a halottak nem bolygatása, amire a zsidó hagyomány nagy súlyt helyez. Ez persze a háború kellős közepén volt, amikor a pikuách nefes halachikus érve sokat nyom a latban.

Azóta két dolog történt. Egyrészt fegyverszünet. Az új betegfelvételi osztály építése már nem annyira sürgős, és amíg felépül, addig bőven meg lehet oldani a régi sírok problémáját úgy, hogy az orvosok is elégedettek legyenek és a halacha se legyen megszegve.

Másrészt összeült egy nagy rabbikból álló ad hoc tanács, amely semmisnek és érvénytelennek minősítette a Metzger-féle határozatot és azt éles szavakkal bélyegezte meg. Erre az országos főrabbinátus sürgős visszavonulót fújt, hogy újra felülvizsgálják a döntést, „az új tények fényében”.

Persze semmi új tények, a halottak ugyanazon halottak és az ultraortodox rabbik, akik az előző választásokon Metzgert juttatták a főrabbiszékbe, ezt másodszor nem valószínű, hogy megismétlik...

A Szochnut küldötteinek is menni kellett

Mióta Venezuela elnöke, bizonyos Hugo, annyira a szélsőiszlám és a terrorista palesztinok híve lett, hogy megszakította diplomáciai kapcsolatait Izraellel, egyre jobban elkapta a gépszíj: most derült ki, hogy a Szochnut küldötteit is elkergette. Akik az ottani zsidó gyerekek nevelésével és alijáztatásával foglalkoztak.

A helyi zsidók nem nagyon veszik komolyan Hugo csínytevéseit, de vannak, akiket komolyan foglalkoztat az alija gondolata. „Elmegyünk haza” – mondják, de előbb meglátják, hogy alakul Hugo viszonya Obamával, az új amerikai elnökkel. Venezuela példáját csak Bolívia követte, a szomszédos arab államok, melyeknek éve óta rendezett diplomáciai kapcsolatuk van Izraellel, nem.

Pinchász Brenner, Venezuela főrabbija azt nyilatkozta az egyik izraeli hetilapnak, hogy „az elnök lépése fokozni fogja az antiszemitizmust az országban”.

Veszélyben a kóser vágás Európában

Európai rabbik szerint az EU-ban felmerült javaslat a marhavágás egységesítésére a tagállamokban veszélyeztetheti a kóser vágást és értelemszerűen a vallásos zsidók kóser húsellátását. Már ma is vannak országok, amelyekben tilos a kóser vágás (mint például Svájc), és így az ottani zsidók kénytelenek Franciaországból importálni hússzükségletüket.

Ezzel egyidejűleg a különböző állatvédő egyesületek is a kóser vágás ellen harcolnak, mivel az nem kábítja el a levágandó állatot, ezért – szerintük – nem eléggé humánus. Néhol ez a rég megdöntött érv antiszemita indokolással párosul.

Dániában olyan törvényjavaslatot nyújtottak be a parlamentben, amely törvényesen korlátozná a körülmetélést, vagyis azt csak 15 éves kortól engedné meg. A dán főrabbi erre nagyon élesen reagált, mondván, hogy ebben az esetben a zsidók elhagyják az országot és kivándorolnak.

Bár a javaslatok humanitárius, illetve állatbarát címkék alatt jelennek meg, illetve a circumcisio esetében a csecsemő jogait védik, a zsidók joggal érzik ki mögülük a bujkáló, enyhe, de jelenlevő antiszemita kihívást. A rabbik riadót fújnának, és az EU brüsszeli központja mellett működő rabbitanács, illetve Board of Schita tanácskozásra ült össze, hogy megtárgyalja a veszély elhárításának módozatait.

Antiszemitizmus az arab médiában

„Szélsőséges karikatúrák – Izrael és a zsidóság az arab sajtóban” – ez a neve a Londonban nemrég megnyílt kiállításnak, amely bemutatja az arab propaganda goebbelsi jellegét, melyben a zsidók és az izraeliek mint a Sátán képviselői jelennek meg. A zsidókat mint vérszomjas szörnyetegeket ábrázolják ezek a rajzok, amelyek világszerte napvilágot látnak az arab sajtóban és tévében.

Arab és zsidó sírokat gyaláztak meg

Egy észak-franciaországi katonai temetőben, amelyben az első világháborúban részt vett moszlim vallású francia katonák vannak eltemetve, francia jobboldali, fasisztoid elemek 500 sírkövet meggyaláztak horogkeresztekkel és iszlámellenes jelszavakkal.

Csak később derült ki, hogy több mint 20 zsidó katona sírkövét is meggyalázták a huligánok. Most vegyes bizottság próbálja a sírköveket megtisztítani. A francia közvélemény egyhangúlag ítélte el a merényletet.

A. S.

APRÓHIRDETÉS

VEGYES

Hittanoktatás a Hegedűsben (XIII. ker., Hegedűs Gy. u. 3.) minden szombat délután. 06-20-311-9402.

Festmények vétele! Budapesti galéria a Dohány zsinagóga szomszédságában magas áron, azonnali készpénzfizetéssel vásárolja 19. és 20. századi neves magyar festők műveit. Antik 2000 Stúdió. Üzletcím: 1077 Budapest, Wesselényi utca 9. Tel.: 06-1-344-2728, 06-20-924-5370. www.antik2000studio.hu

Fejfájással és mozgásszervi panaszokkal küzdő betegeimet várom Szent István körúti rendelőmben csütörtökönként. Időpont-egyeztetés: 30/205-7375. Dr. Rosenberg Ágnes.

Újlipótvárosban garzonlakás turistáknak kiadó. Tel.: 226-4109.

KASTÉLYOK BERENDEZÉSÉHEZ nagyméretű és kisebb festményeket, **EZÜSTTÁRGYAKAT,** porcelánokat, régi álló-, fali- és díszórákat, **BRONZ-, FA- ÉS MÁRVÁNYSZOBROKAT,** barokk bútorokat, **TABERNÁKULUMOT, SZEKRETERT, RENESZÁNSZ DOLGOZÓSZOBÁT** veszek. (Hibásakat is.) Teljes hagyatékért első vevőként a legmagasabb árat fizetem, **KÉSZPÉNZBEN. Tel.: 214-4850, 06-20/323-4104.**

Farkas Zsolt vízvezeték-szerelés, gázkészülék-javítás, lakásfelújítás. Tel.: 242-2028.

Háziorvosi és eü. fogl. rendelés Zuglóban, XIV., Róna köz 6. Szerda–csütörtök 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 251-8525.

Fogorvosi rendelőm címe: XIII., Szt. István krt. 4. III. 1. Tel: 320-4778, 06-20-496-2223, dr. Virág Péter.

Örömmel tudatjuk, hogy a Rabbitestület és a Mazsihisz vezetősége megállapodott David Goldberg mohéllal (Németország), aki zsidó fiúgyermekek körülmetélését vállalja. Amennyiben az Ön családjában ilyen szimchá (öröm) van, kérjük, jelentkezzen a Rabbiságon a 413-5580-as telefonszámon vagy a rabbitestulet@mazsihisz.com e-mailen keresztül, hogy a gyermeket Ábrahám szövetségébe felvehessük.

Gyűjtő vásárol ezüsttárgyakat, cukordobozt, gyertyatartókat, tálcákat, gyümölcstálakat, evőeszközkészleteket (hiányosat is), judaikatárgyakat stb. T.: 06-20-476-7144.

Könyvnyomtatás, füzetkészítés, színes nyomtatás, plakátnyomtatás. Messinger: 315-0264.

A Chevra Kadisa sírásót keres a Kozma utcai temetőbe. Jelentkezés Kálmán Tamás igazgatónál: 413-5500/127.

Szakképzett ápolónők külföldön élő családoknál házi ápolást vállalnak. Leinformálhatók. Tel.: 06-30-857-7295. E-mail: potyika97@freemail.hu

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829
E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu
ujelet01@freemail.hu
Főszerkesztő: Kardos Péter
Olvasószerkesztő: Gábor Zsuzsa
Kiadótulajdonos: Mazsihisz
Előfizetési díjak:
Belföldön: 1 évre 3120 Ft
Külföldre 5760 Ft/év
USA és Izrael: 6240 Ft/év
Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.
OTP bankszámlaszám: 11707024-22118480
OTP SWIFT kód: (BIC) OTPVHUHB
IBAN: HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál.
Postacsekk: 11707024-22118480
Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk intézése a 06-(80)-444-444-es ingyenes zöldszámon.
Szedés: WolfPress Nyomdaipari Kft.
Nyomtatás:
VESZPRÉMI NYOMDA ZRT.

ISSSN 0133-1353

Izraeli gyakorlattal rendelkező hölgy idősek gondozását vállalja. Tel.: 06-20-998-0883.

Vígszínházhoz közel turistáknak lakás kiadó. Tel.: 06-30-346-2223.

Budai, II. kerületi, 70 m²-es (+ 9 m² terasz), IX. emeleti (X. em. napozóterasz), 2 + 1/2 szobás, étkezős (gardrób, külön vécé), örökpanorámás öröklakás tulajdonostól eladó. A lakás felújított, a centrumtól (Moszkva tér) 10 perc. Irányár: 25 500 000 Ft. Érdeklődni: 06-70-454-5723.

Fogtechnika! Fogsorok javítása és készítése, nyugdíjasoknak árkedvezménnyel. Igény szerint házhoz is megyünk. Bejelentkezés: 06-30-398-3107.

Rákóczi út elején csendes, egyszobás, összkomfortos lakás igényes turistáknak vagy hosszú távra kiadó. Tel./fax: 351-1615.

Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, képeslapokat. Este: 322-8439, 06-20-522-5690.

Gyógytornát, tornát otthonában vállalok. Tel.: 06-20-354-6156.

Kiadó a Scheiber iskolával szemben 49 m²-es lakás hosszú távra. Érdeklődni: 06-30-594-3402.

Keresés! Ribár Pálné Allien Erzsébet, születési ideje: 1909. (vagy 1908?) március 8., helye: Szabadka, címe 1967-ben: Budapest V., Váci utca 44. II. 3., Bergen-Belsenben szabadult fel, és egy svájci menekülttáborba került. Unokahúga, Erica Hahn számára, aki 1946-ban született, ez az utolsó információ nagynénjéről. Erica Hahn keresési kérelmet adott be a Bad Arolsen-i kutatóközponthoz, ahol kiderült, hogy a keresett Ribár Pálné 1967-ben németországi kárpótlási kérelmet nyújtott be. Az akkori adatok szerint 1967-ben a fenti címen lakott. Kora miatt már nyilván nem él, de unokahúga nagyon boldog lenne, ha megtudhatná, hol van eltemetve, illetve van-e esetleg még élő rokon, akivel felvehetné a kapcsolatot. Kucsma Jenőné, keresőszolgálat, tel.: 374-1305.

Eladó budapesti zsinagógánál tulajdonostól 28 m²-es garzonlakás. Ár: 6 950 ezer Ft. Tel.: +36-30-601-6766, melindaf@zalaszam.hu

Lipótvárosban 62 m²-es, külön bejáratú 3 szobás öröklakás szép házban eladó. 06-70-215-6670.

Minibuszok és taxik rendelése. Reptéri és temetői transzferek, iránytaxi Balatonfüredre, Bécsbe és Prágába is. 06-20-951-2325, peterminibusz@gmail.com

Végrehajtási tanácsadás, követeléskezelés ügyvédi háttérrel magánszemélyek és vállalkozások részére egyaránt. Tel.: 06-70-388-8178.

Pöttyös bögréjétől a hagyatékáig felvásárolom, szemetét elszállíttatom, lakását utána összetakarítom. Harsányi Ildikó, 06-30-209-3463.

Középkorú, leinformálható nő otthoni ápolást, háztartásvezetést vállal. Ismerem a kóser konyhát, a zsidó ételeket, szokásokat. Tel.: 06-20-947-7711.

Irodák, lépcsőházak, homlokzatok festését vállalom. Tel.: 06-70-216-0234.

Komoly rutinnal rendelkező, leinformálható, fiatalos, megbízható hölgy idős emberre felügyelne, társalgást, tornáztatást, sétáltatást vállalna, külföldön is. T.: 370-3775, 06-20-804-2740.

Kisiparos szobafestést, mázolást, tapétázást vállal. 06-20-944-3539.

Önkifejezést fejlesztő, önbizalmat erősítő kiscsoportos foglalkozás 12–16 éves közösségben. Irodalmi, esztétikai rácsodálkozás, kommunikációs játékok gyakorlott pedagógusok irányításával. 06-20-367-5998.

Hiányzik Önnek egy meghitt bizalmas beszélgetés? Tartalmas társalgás? Hívjon bizalommal egy leinformálható, sokoldalúan művelt társalkodónőt. Csak hölgyek hívását várom! T.: 207-5879, 70-203-2320.

Zsinagógához közel, Rákóczi úti, liftes házban Dohány utcára néző, harmadik emeleti, 3,5 szobás, 103 m²-es, cirkófűtéses, telefonos lakás eladó. 25,9 M Ft. 06-20-381-3453.

A Mazsihisz licites eljárással eladja a Budapest XIII., Jász utcában, rehabilitációs területen lévő 70 m²-es házas ingatlant, amely igen rossz műszaki állapotú (telek: 150 m²). Kikiáltási ár: 12 233 000 Ft. Érdeklődni lehet a 413-5568 telefonon.

HÁZASSÁG

18 év tapasztalatával várom önt, amennyiben társra vágyik. Az emberi sorsok segítése, a társkeresés számomra hivatás. Nyugdíjasoknak kedvezmény. Elérhetőségeim: Györgyi asszony, 326-5989, reggel 8–10-ig, este 20–22-ig. E-mail: gyorgyi11@vivamail.hu

Salom társközvetítés. Tel.: 316-0265.

Külföldi kitekintő

• Az Európai Parlament (EP), valamint a belga és a francia törvényhozás kilenctagú közös delegációja Izraelbe látogatott, ahol a helyszínen tanulmányozták a gázai konfliktus következményeit. Az „Izrael Európai Barátai" nevű szervezet kezdeményezésére indított csoportot a kereszténydemokrata *Elmar Brok* német EP-képviselő vezette. A küldöttség ellátogatott Szdérotba, ahol a képviselőket *Eli Mojal* polgármester tájékoztatta a Hamasz rakétái által rendszeresen támadott város helyzetéről. A vendégek felkeresték a tel-avivi Tel-Hasomer kórházat, ahol sebesült izraeli katonákat és palesztin betegeket is ápolnak. A képviselőket fogadta *Simon Peresz* államelnök, és *Salam Fayad* palesztin miniszterelnökkel is találkoztak Ramallahban.

• *Barack Obama* meghívására *Alexander Maskevich,* az Euro-Ázsiai Zsidó Kongresszus elnöke Washingtonban részt vett az elnök beiktatási ceremóniáján, valamint az Illinois és Pennsylvania államokban rendezett ünnepségeken. Maskevich szerint „nagy örömet jelentett számára, hogy jelen lehetett a történelmi eseményen és osztozhatott az amerikaiak reményeiben".

Az elnök New Yorkban találkozott *Ban Ki Munnal,* az ENSZ főtitkárával és a szervezet több vezető munkatársával. Tárgyalásaikon a közel-keleti helyzet áttekintése és a feszültség enyhítésének lehetőségei szerepeltek. Maskevich átadta a főtitkárnak „Civilizációk párbeszéde" című könyvét. Ban Ki Mun hangsúlyozta, hogy nagyra értékeli a nemzetközi intézmények és az országhatárokon is átnyúló civil szerveződések közötti együttműködést.

• A Holokauszt Emléknap alkalmából Münchenben tartott rendezvény résztvevői követelték, hogy Németország szakítsa meg a gazdasági kapcsolatokat Iránnal. Az Olimpiai Stadionban összegyűlt mintegy húszezres tömeget az „Állítsátok meg a bombát" civil szervezet mozgósította. Az akció fókuszában a Siemens tevékenysége állt, mert a vállalat több projektet valósít meg a közép-keleti országban és 350 embert foglalkoztat a helyszínen. A Siemensnek az Iráni Forradalmi Gárda érdekeltségi körébe tartozó cégekkel is üzleti kapcsolata van, amelyek ellen az Európai Unió szankciókat alkalmaz. A Siemens vezetőihez intézett nyílt levélben a szervezet követelte, hogy amíg a teheráni kormány Izrael megsemmisítésére törekszik és nem mond le nukleáris programjáról, a vállalat függessze fel kapcsolatait Iránnal.

• A Jewish Agency tájékoztatása szerint az utóbbi időben a világ több országában drámai módon megnövekedtek a zsidó intézmények elleni támadások. 2009 januárjában 250 antiszemita jellegű incidens történt, szemben az előző év hasonló időszakában regisztrált 80 esettel. Az események szoros összefüggésben vannak az izraeli hadseregnek a Hamasz terrorszervezet gázai katonai bázisai ellen végrehajtott támadásával. A legtöbb provokáció Franciaországban történt, ahol több zsinagógát ért támadás. *Nicolas Sarkozy* elnök kezdeményezésére a katolikus, a muzulmán és a zsidó közösség vezetői közös nyilatkozatban ítélték el a szélsőséges akciókat.

kovács

IMAIDŐK

Templomok	Péntek este Febr. 20.	Szombat reggel Febr. 21.	Péntek este Febr. 27.	Szombat reggel Febr. 28.
Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	17.30	10.00	17.30	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.00	9.00	17.15	9.00
Vasvári P. u. 5. (lubavicsi)	17.30	9.00	17.30	9.00
Thököly út 83.	17.30	9.00	17.30	9.00
Hunyadi tér 3.	17.10	9.00	17.20	9.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	17.00	8.00	17.10	8.00
Rabbiképző-ORZSE (Bérkocsis u. 2.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	17.00	8.00	17.10	8.00
Alma u. 2.	17.00	8.00	17.10	8.00
Kórház (Amerikai u. 53.)	17.00	7.30	17.10	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	18.00	9.30	18.00	9.30
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Dessewffy u. 23.	17.00	9.00	17.10	8.00
Teleki tér 22. (szefárd)		8.45		8.45
Lauder iskola (Budakeszi út 48.)	18.00		18.00	
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	17.00		17.00	
Vidéken				
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	17.00		17.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	17.00		17.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	17.00	9.00	17.00	9.00
Debrecen (Pásti u. 4.)	17.00	8.00	17.10	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	17.00	8.00	17.00	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	16.45	8.00	16.50	8.00
Pécs (Fürdő u. 1.)	17.30	10.30	17.30	10.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00		17.00	
Szombathely	17.00		17.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00		17.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00		17.00	
Keszthely (Kossuth L. u. 20.)	17.00		17.00	
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00		17.00	

NAPTÁR

Február 20.	péntek	Svát 26.	Gyertyagyújtás: 4.56
Február 21.	szombat	Svát 27.	Szombat kimenetele: 6.02 Újholdhirdetés, Sábbát sókálim
Február 23.	hétfő	Svát 29.	Jom kippur kátán
Februáru 24–25.	kedd–szerda	Svát 30.–Ádár 1.	Újhold
Február 27.	péntek	Ádár 3.	Gyertyagyújtás: 5.07
Február 28.	szombat	Ádár 4.	Szombat kimenetele: 6.13

Hírek, események röviden

– **Hajvágási ünnepség Keszthelyen.** Goldschmied István elnök unokája, Benjámin betöltötte 3. életévét. Köves Slomó rabbi végezte a hajvágási szertartást a zsúfolásig megtelt imaterem-ben. A boldog nagyszülők kiduson látták vendégül a megjelenteket.

– **A Mauthauseni Koncentrációs Tábor** és melléktáborai túlélőinek találkozója 2009. február 26-án, 14.00 órakor lesz a Hitközség (Síp u. 12.) Dísztermében. Téma: dr. Kertész László éves beszámolója és a májusi zarándokút megbeszélése. Bajtársainkat és hozzátartozóikat szeretettel várjuk.

– **Sándor György indianapolisi főkántor** funkcionál a Hunyadi téri körzetben a február 21-i szombat délelőtti istentiszteleten. Szeretettel várunk minden érdeklődőt délelőtt 9 órától.

– **Róna Andorné (z. l.),** a szeretett anya és nagymama sírkőavatása 2009. március 1-jén, 10 órakor lesz a Kozma utcai temetőben (A/34/9 parcella).

– **Magén István festőművész** Mikrokozmosz című kiállítását Feledy Balázs művészeti író nyitja meg 2009. február 26-án, csütörtökön 17 órakor a Budapest Galéria Lajos utcai kiállítóterében (1036 Budapest, Lajos utca 158.). Megtekinthető 2009. március 29-ig, hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

– **Adományok.** Szegő László 10 ezer Ft-ot küldött a Szeretetkórház részére.

– **Zájin ádár alkalmából** halvacsorát rendez a Dohány utcai körzet 2009. március 2-án, 17 órai kezdettel a Goldmark Teremben, melyre szeretettel várjuk tisztelt hittestvéreinket. Jegyeket 2000 Ft-os áron 2009. febr. 16–26-ig, hétfőtől csütörtökig, 8 és 12 óra között lehet vásárolni a körzet irodájában (1075 Bp., Síp u. 12. I. em. 30.). A vacsorával kapcsolatosan a 413-1515 vagy a 413-5576-os telefonszámon lehet érdeklődni.

– **Papolás a Bálint Házban.** Mi és ki elől rejtőzünk? címmel Pap Ágnes újságíró-szociológus február 18-án 19 órakor a Bálint Házban rendezi következő programját, amelyben Farkas Pál buddhista tanító, Frölich Róbert főrabbi, Marossy Attila evangélikus lelkész, Sulok Zoltán muszlim teológus és Török Csaba katolikus pap vitatják meg a témát egymással és a közönséggel.

– **A WIZO** a következő ülését február 24-én (kedd) 16 órakor a Frankelban tartja.

– **Holokauszt Emlékközpont.** Cím: Budapest IX., Páva utca 39. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10–18 óra között. Telefon: (1) 455-33-33. Honlap: www.hdke.hu. E-mail: info@hdke.hu

Programajánlat

FEBRUÁR–MÁRCIUS

Budai Micve Klub
(II., Frankel Leó út 49.)

Február 21. (szombat) 19 órától: Szabad egy táncra? Örökzöld dallamok, ismerkedés, tánc. A zongoránál: Szirmai Zoltán.

Február 28. (szombat) 19 órától: Gáza és ami a hírekből kimaradt. Vendégünk Peremiczky Szilvia Közel-Kelet-szakértő.

Március 7-én 19 órától: Púrimi mulatság a zsinagógában! Tudomásunk szerint 50 éve nem volt zsinagógában púrimi vigasság, de mivel várhatóan a csilláron is lógni fognak, ezért a rabbink megengedte, hogy kinyissuk zsinagógánk kapuit. Vendégeink lesznek: Gerendás Péter, Réz András, Király Viktor, a Megasztár győztese. A többi vendég legyen igazi meglepetés! Márkás tombolanyeremények! Részletek a márciusi újságban, szervező: Simonyi Péter.

Állandó programjaink

Február 2-án, 16-án, 23-án (hétfőnként, kivéve 9-én!) 16.00 órától karbantartó torna csontritkulásos betegeknek. A körzet tagjai számára ingyenes foglalkozásokat Halmosi Ágnes gyógytornász tartja.

Február 5-én, 12-én, 19-én, 26-án (csütörtökönként) 18.00 órától Frankel Baráti Kör. Csevegés, társasjáték, kártya, sakk. Várjuk új tagok jelentkezését!

Vasárnaponként Talmud-Tóra oktatás 3–14 évesek részére 10.00–11.30-ig. Információ: 06-30-491-8140.

KELL EGY ZSIDÓ!

– Tudósítónktól –

Épp korunk legnagyobb zsidó szélhámosáról, *Bernie Madoffról* olvasok egy Lower East Side-i kávézóban, amikor az ablak túloldalán szokatlan látvány tereli el a figyelmemet: egy átlagos küllemű úr kissé bizonytalan léptekkel, de annál esetlenebbül próbálja leszólítgatni a járókelőket. Nincs könnyű dolga, mert rajta kívül két hajléktalan ugyanazon az utcasarkon próbálja meg begyűjteni az ebédrevalóját. A New York-i járókelő meg különben sem arról híres, hogy csak úgy mindenkitől hagyná magát zavartatni.

A cikk nem annyira érdekes, így azon kapom magam, hogy nem tudom levenni a szemem az egyre inkább szánalmasnak tetsző emberről. Erős a gyanúm, hogy valami nem egészen stimmel vele. Nemcsak leszólítgatja az embereket, de mintha vizsgálgatná is őket. Feltérképezi az arcberendezésüket. Látom, hogy észreveszi, amint figyelemmel követem különös kora esti körsétáját. Felém veszi az irányt. De úgy látszik, nem én kellek neki; alighogy megkocogtatja az ablakot, már fordul is tovább. Lehet, hogy nem tetszett neki a – sok-sok zsidó pénzével együtt összesen – közel 50 milliárd dollárt eltapsikolt Madoffról szóló cikk? Mindenesetre amíg elkortyolgatom a maradék feketémet, ő kint az utcán rendületlenül folytatja a kérdezősködést. De nem pénzt kér, mert annál büszkébb a tekintete. Mégis mit ajánlgat? És miért csak a férfiakat tartja fel?

Alig telik el három perc, amikor elhagyom az egyes sugárút és a hetes utca sarkánál lévő kávéházat, és azt látom, hogy emberünk ügynököket megszégyenítő stílusban kufárkodik egy fiatalemberrel: „De csak öt percről van szó! Igazán semmiség! Ja, hogy nem hiszel benne?! Értem, akkor vigyázz magadra!” A „majdnem” keserűsége és tompasága ül ki az arcára. Felnéz az égre, majd az órájára. És folytatja. Ekkor már magam is hallom, mit kérdez a mellette elhaladóktól: „Te nem vagy zsidó?” Először nem akarok hinni a fülemnek. Mégis mi volna ez? Provokáció? Az nem lehet! Ez nem Budapest! Akkor miért kíváncsi New Yorkban valaki ennyire szemérmetlenül arra, hogy kinek mi a vallása? Megállok, és a közelében kémlelem, mire megy ki a játék. Látom, ahogy egy férfival már-már dűlőre jut. Közösen toporognak egy bérház ajtaja előtt, pár szavas kikérdezés után elhangzik az utolsó keresztkérdés is: „És az édesanyja is zsidó, ugye? Ja, hogy csak a papa? Ó, akkor sajnálom. Majdnem tökéletes …” Ezt már én sem bírom tovább. Odalépek a kérdezőhöz. „Mégis

miért kell magának most egy teljesen kóser zsidó?” „Hát mindjárt kezdődik az esti istentisztelet, és pont egy ember hiányzik a minjánhoz! Maga nem zsidó véletlenül? Egyszerűen nem hiszem el, hogy ma ennyit kell kutatni egy jó zsidóért.”

Megnyugtatom, hogy minden létező törvény szerint hasznomat vehetnék, de rohannom kell, állásinterjúra igyekszem, 10 perc múlva ott kell lennem. Győzködni próbál a jóember, de nincs rá szükség. Csak nem hagyom hittársait ekkora pácban, egy „jó zsidó nélkül”. Különben is, ekkora bókot régen kaptam csak azért, mert nem római katolikusnak születtem!

Arról nem is beszélve, hogy 65 éve Pesten is voltak hasonló kérdezősködések az utcákon, sőt félek, időnként ma is vannak. Valahogy itt ez a kérdés egészen máshogy cseng.

Wallenstein V. Róbert
New York

Anyám! Földműves leszek!

Szenes Kató a tévében

Szenes Kató Szenes Hanna édesanyja volt, és ezúttal a filmkészítők a Mama visszaemlékezései alapján viszik előbbre és mélyebbre a Hanna-legendáriumot. A Mama fel is tűnik a képeken, mint ahogy a fivére, Gyuri is. A család fájdalma nem látszik csitulni. Ahogy Kató felteszi a kérdést: „hogyan tudtam életben maradni?” – abban minden benne van. Azonkívül Hanna 13 éves kora óta (akárcsak Anna Frank) naplót írt, melybe verseit is belerótta, s amely megmaradt az utókor számára. Így indul útjára ez az egyórás remek összeállítás.

A Szenes család kéretlen szakértőjeként mondanám elöljáróban, hogy Szenes Hanna és Szenes Iván unokatestvérek voltak. Mindkettőjük édesapja, Szenes Béla és Andor, igen fiatalon haltak meg. Mindkettőjüket – színpadi szerzőként – a bohémebb világ vonzotta.

Szenes Béla halála után Hanna családja ott maradt családfő nélkül, és hamarosan az is kiderül majd, hogy haza nélkül. Ugyanis 1937-ben, amikor Hannát egy irodalmi tisztségre jelölik az iskolában, nem kapja meg azt, mert zsidó nem lehet tisztségviselő. Kató mama nagyon okos asszony lévén, fiát Franciaországba küldte tanulni. Hanna pedig szép lassan vagy inkább túl gyorsan cionista lett. Akart hinni abban, hogy nem fölösleges a Földön. Ennek később életével, pontosabban halálával, tanúbizonyságát adta.

1939. március 10-én beadta kivándorlási kérelmét Palesztinába, melyet meg is kapott. „Anyám! Földműves leszek!” – mondta. A háború kitörése miatt bezárultak az utak, de aztán a csehekkel mégis sikerült kijutnia. Az állomáson, ahová Kató kikísérte lányát, tanúi lehetünk egy kézsimogatásnak. Naplójába pedig ezt írta: „Drága anyukám! Nehéz volt elválni tőled!”

Palesztinába 1943. szeptember 23-án érkezett, és úgy érezte, hogy „otthon vagyok”. Leveleket küldött Gyurinak is, anyjának is. „Mosom a teheneket, de amikor trágyát szórok, megfordul a fejemben, hogy mást is tudnék csinálni.” Amikor a német hadsereg bevonult Franciaországba, akkor minden kapcsolat megszakadt a testvérével. Gyuri is Palesztinába szándékozott jönni. 1941. szeptemberi levelében arról ad hírt, hogy kipróbálja a kibucot. Egy kibuclakónak odaadta a verseit, aki meg is szólal a filmben: „Egyre egyénibbek lettek a versei.”

1943 januárjában az a gondolata támadt, hogy meg kell szervezni a magyarok kimenekítését. Csoport jön létre, melynek az a célja, amire ő gondolt. Hannát ejtőernyős tanfolyamra osztják be, kiképezik rádiósnak is, és kap egy angol királyi légierős egyenruhát.

Bátyja épp akkor érkezik egy hajón Palesztinába, amikor Hannának indulnia kell. Egy napot még együtt tölthettek, fénykép is készült erről a napról. A dokumentumrészektől sem mentes filmben megszólalnak a bátyja gyerekei is.

1944. március 14-én bevetették Hannát. A repülőgépből Jugoszlávia felett ugrottak ki, ahol partizánok várták őket. Amit nem tudtak, hogy a németek 19-én szállják meg Magyarországot. „Elkésünk!” – zokogta.

Majd kitalálta, hogyan jusson át Magyarországra. Egyik társa úgy beszél róla, mint a 20. század Jeanne D’Arc-járól. Elszántságát ember meg nem ingathatta. Azt mondta indulás előtt, hogy „ha meghalok, legalább reményt viszek!” Illusztrációt láthatunk, melyből kiderül, hogy négyen voltak. Három férfi és ő. Drávaszilasnál akarták átlépni a határt. Egy pillanat alatt lebuktak. Cellák, verés, Gestapo – ezek voltak a stációi. A kódot akarták kiszedni belőle. A Hadik-laktanyában őrzött Hannához behozatták az édesanyját is, remélve, hogy hatással lesz a lányára. A két nő átölelte egymást, és Hanna csak annyit mondott: „bocsáss meg!” Persze Kató semmit nem tudott arról, hogyan került ide a lánya. „Kérdőjelként lebeg az élet, a kocka feldőlt, veszítettem.” A vád ellene kémkedés, hazaárulás. A tárgyalás zárt ajtók mögött zajlott. Az ítélet: halál. Jogában lett volna kegyelmet kérni. Nem élt vele. Mindössze 23 éves volt.

Lajtai Vera, az egyik cellatársa mesélte, hogy a kivégzés előtt Hanna csak azt sajnálta, hogy még életében nem volt szerelmes. Ezt hallva, sírni volna kedvem!

Szenes Hanna Izraelen innen és túl a reménység szimbóluma lett. Földi maradványait a Herzl-hegyen helyezték örök nyugalomra. Budapesten a VII. kerületben egy park róla van elnevezve, Izraelben számos utca viseli a nevét.

Végezetül álljon itt egyik versének első szakasza, hiszen „másodállásban”, amikor nem nemzeti hős volt, akkor rímeket faragott.

„Most, most szeretnék valamit mondani,
Valamit, ami több, mint a szó,
Tarkább a színnél,
Zengőbb a rímnél,
Amit nem mondott előttem millió.
Valamit. – Hallgat köröttem a föld,
Várakozón bámul rám az erdő,
Kíváncsi szemmel néz rám az ég is.
Minden hallgat. És hallgatok én is.”
Én is.

Bozsán Eta

Ki tud róla?

Az alábbi, állítólag Marxtól származó idézetet küldte be egyik olvasónk. Kíváncsisággal s némi ijedelemmel olvastuk. A hitelesség igazolása miatt tesszük közzé: ha önök közül valaki ismeri a szöveg pontos feltalálási helyét, kérjük, jelentkezzen levélben vagy e-mailen szerkesztőségünkben.

К. Маркс, 1867 г.
Владельцы капитала будут стимулировать рабочий класс покупать всё больше и больше дорогих товаров, зданий и техники. Толкая их тем самым для того, чтобы они брали всё более дорогие кредиты, до тех пор, пока кредиты не станут невыплачиваемыми. Невыплачиваемые кредиты ведут к банкротству банков, которые будут национализированы государством, что в итоге и приведет к возникновению коммунизма.

A tőkések a munkásosztályt egyre több és több drága áru, épület és technika megvásárlására fogják buzdítani. Ezzel együtt arra ösztönözve őket, hogy egyre több drága hitelt vegyenek fel mindaddig, amíg a hitelek visszafizethetetlenekké válnak. A bedőlt hitelek csődbe juttatják a bankokat, amelyek emiatt államosítva lesznek, és mindez végeredményben a kommunizmus születéséhez vezet.

K. Marx, 1867

Hivatása: mentős

A hír sokakhoz eljutott: nemrég egy édesanya a mentőszolgálat ügyeletesének telefonos irányításával mentette meg kisfia életét. *Siklósi Miklós,* a mentésvezető szerényen csak annyit mond: tettem a dolgom. Az 57 éves szakember pályáját a hozzáértés és a humánum jellemzi. Nevét sokan a Hitközségen is ismerik.

Otthon is mentős

– A mentőszolgálat mellett néhány évig a zsidó hitközség szociális osztályán is dolgozott. Hogy fért meg együtt e kétféle „jószolgálat”?

– Vallásos családból származom, 44 éves koromig Szegeden éltem. 1970 óta folyamatosan mentőszolgálatoknál dolgozom, s amikor főállásban a Hitközséghez kerültem, a mentőzést akkor sem hagytam abba. Az ORZSE szociális szakán szereztem diplomát, és elvégeztem egy speciális tanfolyamot is. 1998-ban külsős tanácsadóként kerültem a Hitközség szociális osztályára. Akkoriban a támogatási rendszer kidolgozásában vettem részt, pályázatokat írtunk, szélesítettük a szociális szolgáltatásokat.

– Hogyan lehet telefonon keresztül életet menteni?

– Egy fiatal édesanya felhívta a mentőket, hogy a gyermeke nem lélegzik. Én vettem föl a telefont, igyekeztem megnyugtatni, majd elmagyaráztam, mit és hogyan tegyen. A szakmában arról vagyok ismert, hogy szívesen alkalmazok új elemeket a munkában, de ezúttal nem én voltam a hős, hanem ő, aki a gyermek légzésének beindítása érdekében megfelelően alkalmazta a módszert.

–Volt-e már ehhez hasonló esete?

– Ha nem is mindennaposak, de rendszeresek a pozitív eredménnyel végződő segítségnyújtások. Bizonyos értelemben már azt is nevezhetjük életmentésnek, ha a kollégáimmal abban adunk tanácsot, hogy jól kössenek el egy vénás vagy artériás vérzést.

A mentésirányítás az elmúlt időszakban sok negatív hír szereplője volt. E nyilvánosságot kapott pozitív példa a társadalom számára azt is mutatja, hogy ha a mentőknek telefonálnak, akkor engedjék meg, hogy a diszpécser kérdezzen vagy utasításokat adjon annak érdekében, hogy a beteg állapota ne romoljon tovább.

Rojkó A.